

העולם הזה

שעת השין

מס' 94
כיו חשוון תשי"ז 1.10.1956
שנה 20 המחיר 400 ב"ר

העולם הזה

העורך הראשי:
אורי אבנרי
ראש המערכת:
שלום כהן
עורכת-משנה:
רוב איתן, אורי סלע

עורך כיתוב:
סילבי קשת
כתב בכיר:
אלי תבור

חברי המערכת:
הצייר הראשי:
שמאל ברתור

עורך רוסו:
אריה אריאל
מנהל מערכת:
נתן רוז

רחוב גליקסון 8, תל-אביב, טלפון 26785,
ת. ד. 136. מען למברקים: עולמפרט.
המוציא לאור: העולם הזה בע"מ.
דפוס משה שהם בע"מ, ת"א. טל. 62239.

המערכת איננה אחראית עבור תוכן הדי
מדיעות, כולל מדיעות הסתפרסות החת
הכותרות "דו"ח לצרכן", "דו"ח לנסוע"
וכו' הסוכנות ונערכות על-ידי המערכת.
החפצה: רוד סופל ובנוי, תל-אביב,
רחוב אחרי-העם 24, טלפון סס' 5673

העתון הנקרא ביותר במדינה

21 יולי '72

... עלי לציון שמאמר עצוב וחוס כל כך
כמו זה שכתבתם ליריבי עדיין לא זכיתי
לקרוא בעתונתכם. עם זה שהוא נבחר, איש
סופת" יסכים כל מי שיקרא את המאמר.
קורא קבוע, קיבוץ חורשים

פוליטת ליטוח
אני אחר מאותם האמריקאים הקטנים,
אשר לבם היהודי היה מוביל אותם לאסיר
מותעם למען המושב העברי בארץ-ישראל
ואשר תמיד מצא משהו — ויהיה זה גם
הכספים הצנוע ביותר — לתרום למבניות הדי
שונות של התנועה הציונית.

כאשר פרצה מלחמת העצמאות של ישראל,
נסע בני ארווין לשרת כמתנדב בצבא היש
ראלי. הוא נפל בקרב. לכן אני מרגיש את
עצמי כבעל זכויות בישראל — על כל מניס,
כבעל הזכות להביע את דעתי מעל נבי
עתונכם, שאני במיילי לקראו במשך השנים.
מרוחק, קל לראות את העניינים מפרס
פסיטיבה נכונה. מדינת-ישראל היא נאותו
של כל יהודי בעולם. והיא גם דאגה רציר
נית, המדריכה את מנוחתו. כי מדינת-ישראל
היא במינוי הבינום שלנו, מין פוליטת
ביטוח לאומית-יהודית.

קראתי לא פעם את דעתכם נגד "הדי
שנור". אינכם צודקים. כי התרומות של יהוד
די הגולה זמניות בישראל אינן תרומות
די עזקה, גם אם אפשר לנכות אותן מסס
הכנסה. אלה הם תשלומים שנתיים עבור
פוליטת הביטוח, והכסף שאחם מקבלים מדי
המנבית מניע לבם באופן החוקי והמוסרי
ביותר. כי תרומתו אחם נותנים לנו את
אותה הרגשה טובה ותהיכרתית של כמחונ.
סמואל ברגמן, ניר-ירוק

המרגל הגדול
יתכן כי שאשקה יולין (העולם הזה 993)
אינו אלא אדם מופרע בנפשו. יתכן גם כי
הוא אחראי לחלומיו למעשיו וכי שונה
מרגל הובב בלבד. אבל האם כל זה שונה
את העובדה שהוא ספר לאויבי פרטים ודי
ידיעות העשויים לכסן את חיי בחורינו?
שאננותכם וגיטתכם האנושית-מדי אינה במי
קומה במקרה זה...

עדה פרנקל, רחובות
הכרתי את שאשקה עור מוסן שירותי בי
פלמ"ח בימי מלחמת העצמאות. כבר אז
ניבאו לו כל החכמה שהוא יגיע לגדולות
ואמנם, הוא הצליח להדביק את תמונתו על
שער העולם הזה!

ד"ר ז. לוי, תל-אביב
היו מניעיו של אלכסנדר יולין כאשר
יהיו, דבר אחר ברור: אסור לערוך משפט
כזה בפומבי. אפנים, בארצות כמו ארצות
הברית, נהוג חופש מוחלט בבידור מקומים
כאלה ובתיאור התפתחותן ופאורעות צדי
באיים. אבל אנתנו לא אמריקה וחובת די
סודיות היא חובה ראשונה אצלנו. ואילו
מספם כזה מציג ראויה לעיני כל אדם
נקודת בעלות חשיבות במחומית מטרנדית
ראשונה.

טוב שם מאבא טוב
שמחתי לקרוא את הכתבה "ראש הכבשה
השחורה" ונהניתי מאוד ממה שכתבתם על
אבי. לצערי, טעיתם בחוכרת שמי. שמי הוא
גיורא ולא עמיחי כפי שהודפס.
גיורא שפיגל, פתח-תקוה

קוניים וקוראים
בכתבתכם על אליעזר שפיגל יתקנתם עולל
נדול שנגרם לכדורגלן מוכשר ומאמן נפלא.
כאורה מושבע של מכבי פתח-תקוה, אני
יכול להעיד כי אם יהיה מאמן הנבחרת
הישראלית, תהיה זו תרומה לכדורגל במי
דינה. ראיתי איד שהוא מתגנב לשחקנים
המתאמנים בביקוהו, דואן להם כמו אבא
וידוע את כל בעיותיהם ומשתחל למתרו.
כדורגלן, הפועל פתח-תקוה

עורא סיק, מושב חרות
... נדעון רב עם מסקדיו גם במקרים של
מהלכה: רדלו היתה נקועה והוא סבל בכל
שלוש פעמים את עמדתו, כדי להציל פני
עם ולהובילם למסחה. תוד כדי כך נתכרר
לו כי בייכפרו ומפקדו, ויסי, שובכ פוע
במקום נלוי לאויבי. נדעון רב אל יוסי, נשא
אותו על גבו וחזו עמו לעמדה. בהגיעו לי
פתח העמדה, השיגו הכדור האכזר. במתרו
זה, ניצל יוסי ויצא סבלל סכנה. האין זו
התנבחות ונבחרה?

לגבי מערכת כשלנו, המורכבת כולה מאנשים צעירים, ישנן בימים אלה בעיות מיוחדות. יש להניח שיהיו בעתון פנקיים ושנאי המון יגרמו להם. אינני יכול אלא לבקש את סליחת הקורא, ושיקרא את העתון כאשר יקרא ובמקום שיקרא, ולצדף לבקשה זו את מילת הברכה השמית הקדומה: שלום.

"מה לעשות" — הצעת הקורא שמעון חרד

רחיה חנאסנים, שהיו נקראים צבא-השיחור
העריבו היינו יכולים להולל מהפכות אדי-
רות בכל ארצות ערב, שלא לדבר על כך
שהינו בקלות יכולים לסורר את מלכת
הנבנות ההאשמית על-ידי מה שאותו צבא
שיחור ערבי ישראלי היה עובר את הדי
נכול כדי לשחרר את אחיו הערבים מעול
הכיבוש ההאשמי.
אני יודע שאין טעם לככות על חלב
שפור. אבל מי יודע, אולי זה יעזור לקראת
הפעם הבאה?

אליהו מוצרי, סבריה
עכשיו, שענני מלחמה מתקררים בשמים,
הגיעה השעה להתכונן בהם חיסב ולוסר
לעצמנו בכנות כי אלה אינם ענני נשם
רנילים של מתיו. כשהמחנה הערבי מסביב
מתלכד בצעדי ענק, צריך להיות ברור לנו
כי לא יועילו שום מיוצגי משטרות מעבר
לנבול. לעצורים ולמצרים יש מספיק כסף
כדי לבנות את המיבצרים האלה מהרש. מה
שאנתנו צריכים, זה להשמיט את עצם הדי
קוטע פמחת לרגליהם של הערבים — ולי
החוקי בה עד שיוכסח שלום נבנול.

שמאל גרינפלה, הרצליה
את דעתי על כל המצב, אני שולח לכם
בקריסטורה (ראה ציור בעמוד זה). אני
חושב שהציור האחרון מבין השלושה מס
כס בצורה הנאותה את המתרונ...
שמעון חרד, תל-אביב

אנשי מופת
עד קרב קליליה (העולם הזה 992),
התייחסו האנשים בקלות ראה לרוב בעיות
המבטחון. רק למחרת, חדרה לתודעה הלאר
מית הכהרה כי האשכב שבו אנו עומדים
יירוש מכל איש ואיש כמלוא המאמר.
נחמיה ברין, חולון

**בכתבה שהקדשתם לקרב האכזרי, עשיתם
מלאכה נדולה אשר עלתה על כל הרישומות
שהוקדשו למאורע זה, ויש לכרככם על כך.
אולם ברצוני גם להוסיף כמה הערות:
עשיתם דבר שלרעתי אינו הגון ביותר —
העדרתם דם על דם. נפגעת מכן שהענקתם
לאחד ההרונים את התואר "איש סופת",
המניע לכולם ללא יוצא מן הכלל... אחי
נדעון, שנפל באותו קרב, השתתף בפעולות
שונות. באחת מהן הוא נלחם כסירון
וכאשר נפל מפקד ביתחו, קיבל הוא את
הפיקוד על עצמו וסבלו להתחבלבל, מפר
על המשכת הקרב מניס אל מניס עם האויב.
נדעון התנגד לפגוע באזרחים, ולא אחת
סיכן את חייו בדאנו שלא יאונה להם כל
רע. כמכצע מושלם ואחראי, הסבל עליו
לספר בניו של האויב. באחד ההרדים נדי
קל בנישים יולרים ויגרש אותם מהכניו.
עלף ניצל את ההזדמנות, כיוון אליו את
רובהו ופגע ביד שמאלו. הוא גם קיבל
רסיסים ברנלו ובראשו. אבל תוד שבויעיים
כבר התייצב חזרה ביחידותו.**

**נדעון היה מסור לתכרו ודבר זה הביאו
לצפו. בשעת הקרב על קליליה, יצא נדעון
שלוש פעמים את עמדתו, כדי להציל פני
עם ולהובילם למסחה. תוד כדי כך נתכרר
לו כי בייכפרו ומפקדו, ויסי, שובכ פוע
במקום נלוי לאויבי. נדעון רב אל יוסי, נשא
אותו על גבו וחזו עמו לעמדה. בהגיעו לי
פתח העמדה, השיגו הכדור האכזר. במתרו
זה, ניצל יוסי ויצא סבלל סכנה. האין זו
התנבחות ונבחרה?**

עורא סיק, מושב חרות
... נדעון רב עם מסקדיו גם במקרים של
מהלכה: רדלו היתה נקועה והוא סבל בכל
שלוש פעמים את עמדתו, כדי להציל פני
עם ולהובילם למסחה. תוד כדי כך נתכרר
לו כי בייכפרו ומפקדו, ויסי, שובכ פוע
במקום נלוי לאויבי. נדעון רב אל יוסי, נשא
אותו על גבו וחזו עמו לעמדה. בהגיעו לי
פתח העמדה, השיגו הכדור האכזר. במתרו
זה, ניצל יוסי ויצא סבלל סכנה. האין זו
התנבחות ונבחרה?

עורא סיק, מושב חרות
... נדעון רב עם מסקדיו גם במקרים של
מהלכה: רדלו היתה נקועה והוא סבל בכל
שלוש פעמים את עמדתו, כדי להציל פני
עם ולהובילם למסחה. תוד כדי כך נתכרר
לו כי בייכפרו ומפקדו, ויסי, שובכ פוע
במקום נלוי לאויבי. נדעון רב אל יוסי, נשא
אותו על גבו וחזו עמו לעמדה. בהגיעו לי
פתח העמדה, השיגו הכדור האכזר. במתרו
זה, ניצל יוסי ויצא סבלל סכנה. האין זו
התנבחות ונבחרה?

לגבי מערכת כשלנו, המורכבת כולה מאנשים צעירים, ישנן בימים אלה בעיות מיוחדות. יש להניח שיהיו בעתון פנקיים ושנאי המון יגרמו להם. אינני יכול אלא לבקש את סליחת הקורא, ושיקרא את העתון כאשר יקרא ובמקום שיקרא, ולצדף לבקשה זו את מילת הברכה השמית הקדומה: שלום.

לגבי מערכת כשלנו, המורכבת כולה מאנשים צעירים, ישנן בימים אלה בעיות מיוחדות. יש להניח שיהיו בעתון פנקיים ושנאי המון יגרמו להם. אינני יכול אלא לבקש את סליחת הקורא, ושיקרא את העתון כאשר יקרא ובמקום שיקרא, ולצדף לבקשה זו את מילת הברכה השמית הקדומה: שלום.

מכתבים

מלחמה ושלום
מאמרו של העורך, "מסכ"ל לכו" (העולם
זה 993) היה מצויין. אנינו ושפטותו
הרעיונית שיכנעו אותי למרי. אני בטוח
שגם ראשה-משלה ורוב חבריה-כנסת מסכי
מים לו. אבל איה הערבי שיהיה מוכן
לשתף פעולה? אוה מנהיג מצרי, סורי או
ירדני שיוסיכם להסתכן בעשיית שלום עם
ישראל?

חיים אונגן, בת"ם
קול קורא במדבר... אם משר שמונה
שנים איש בישראל לא שם לב לרעיון של
כיבוש השלום, און כל סיכויים שעכשיו
יקחו אותה הסינאים שלנו אל לבם.
מנחם סטלר, תל-אביב

חיים אונגן, בת"ם
קול קורא במדבר... אם משר שמונה
שנים איש בישראל לא שם לב לרעיון של
כיבוש השלום, און כל סיכויים שעכשיו
יקחו אותה הסינאים שלנו אל לבם.
מנחם סטלר, תל-אביב

מאמרו זה של אורי אבנרי נכתב לפני פתיחת המיבצע הגדול בדרום נגד מצרים. אולם עיקריו חלים באותה מידה גם עליו.

ביונס קרב

ליום, תהיה שונה מאד ממדינת ישראל אשר השתרעה מנתניה עד טולכרם. המדינה שלפני הסיבוב השני היתה מדינה יהודית מובהקת, בעלת מיעוט קטן של ערבים. המדינה שכנגדה הסיבוב השני תהיה מדינה בעלת כמיליון תושבים ערבים — שני ערבים על כל שלושה יהודים.

יש להניח ששום דבר שיקרה בימי הקרבות לא ישנה עובדה יסודית זאת. פה ושם ינטשו ערבים את בתיהם וכפריהם. שם ושם יגרום זעזוע הקרב לשינויים. אולם תנאי סת המיבצע תמונע בריחה כללית של המיליון. המדינה הח" דשה תהיה, כמעט, מדינה דו-לאומית.

ערבים אלה יוכלו להיות גורם לשלום, והם יוכלו להיות סכנה איומה. אחד הגורמים שישיפיעו על כך יהיה אופן הכיבוש. מעולם לא ציח התנאים הפוליטיים באופן כה מכריע על מדינה כלשהיא להטיל על צבאה את השמירה הקפדנית ביותר על סוהר הנשק ועל מוסר המלחמה.

מעשים של פזיונות ושל קלות-דעת, בדרג גבוה או נמוך, שאפשר להצדיקם איך-שהוא בלהט הקרב, עלולים הפעם לסכן את עתידה של המדינה. חטיפת קרקעות, הסקעת רכוש פרטית, הם שפע נגד בטחון המדינה.

★ ★ ★

בימים הראשונים של הסיבוב הראשון התכנסה קבוצה קטנה של צעירים, שהיתה לי הזכות להשתתף איה, ועבדה תוכנית מפורטת ועקרונית לניהול מלחמה פסיכולוגית. תזכיר מעשי, שהקיף כמה עשרות עמודים, הוגש למפקדת ההגנה.

בתזכיר זה הוצע לקבוע, עוד בראשית הקי רבות, בצורה שאינה משתמעת לשתי פנים, כי ההנהגה העברית אינה לוחמת נגד האוכי לופיה הערבית ונגד השאיפה הלאומית הערי בית, אלא נגד צמרת ערבית רקובה ונפשעת.

הוצע להגדיר בפירוש מראש את מטרות-המלחמה של העם העברי, על בסיס חיובי ומתקדם. הוצע להבהיר מטרות אלה במאמץ תעמולתי אדיר, בדרך האלחוט ובכל דרך אחרת, להמוני הערבים. הוצע לבוא באברים עם כל החוגים הערבים העוינים את הצמרת הרקובה, לשם יצירת חזית משותפת לשיחרור המרחב מכובשי הורים והפנימיים.

הצעות מסוג זה לא יכלו למצוא אוון קשבת בימים ה בהולים של סוף 1947, כאשר כל הדאגה היתה נתונה להגנה על קיומו הגופני של הישוב. היה זה טבעי לבני עם נתקף שלא שבר את ראשו על מה שיקרה למחרת יום הקרבות. שום מנגנון רציני לא הוקם, מטרות-המלחמה לא נוסחו, וישראל החדשה לא עשתה דבר כדי למנוע את איחוד כל העמים, המעמדות והחוגים הערביים נגדה.

כך הוחמצה הזדמנות גדולה להשיג שלום. הזדמנות זו באה מיד בתום הקרבות, כשהפי רסטורציה הישראלית הגיעה לשיאה והמשטרים הערבים הרקובים צילו לתחום הביון. אז היתה השעה להציע הצעות נדיבות ומרחי קות-לכת, להשמיע מילה חדשה שיכונה לחשי מל את דמיון העמים במרחב. אז, כאשר יש ראל היתה חזקה מאין כמוה ויכלת — אולי — להשיג הכרעה צבאית, היה הדבר בולט למדי חקים כסימן של כוח.

★ ★ ★

פש טעם לחרחר על כך כיום, כדי שלא תחזור אותה שגיאה פעמיים. אם מצוה ישראל ללחום, עליה לעשות זאת בעיניים פקוחות, עיניים מנשאות גם ביום הקרב אל היעד הפוליטי המרכזי.

גם בעצם יום הקרב, עליה להקים את המכשירים להשגת התנאים לשלום שיבוא בעקבותיו.

עליה להקים את המסכיל הלבן, שינצח על החזית הזאת. עליה לדבר אל מליוני הערבים שמעבר לחזית, יומיום ושעה-שעה.

עליה להגדיר את העקרונות אשר למענה היא לוחמת, ואשר על בסיסם היא מוכנה לייסד את השלום — למשל, נטישת החזית המערבית והצטרפות לחזית-שיחרור מרחבת מאוחדת, הסדר בעית הפליטים ורכושם, תמיכה בניטרליזם הבינלאומי.

עליה לקבוע מראש את הנוהל לטיפול באוכלוסיה הערבית הכבושה, ואת העקרונות של מעמדה הפוליטי העתידי. ביום פרוץ הסיבוב השני, תפקיד החייל הוא: לנצח. ואילו תפקיד המדינאי הוא: להי שיג את השלום שימונע את הסיבוב השלישי, אם אמנם לא נמנע הסיבוב השני.

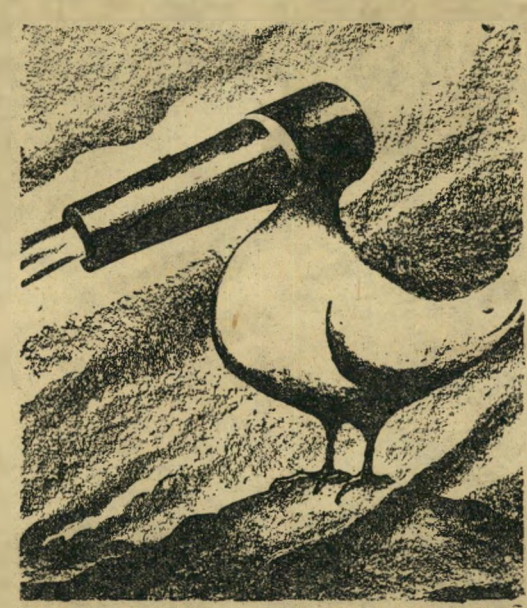
הרעיון הגדול של איחוד המרחב הערבי, של סילוק ה מדינות הקולוניאליות, יישאר בחיים, כי הוא מתאים לרוח הזמן והוא חלק מזרם הרבה יותר גדול. אי-אפשר להסיג זרם היסטורי זה אחורה.

אם צה"ל יישאר בודד במערכה, לא יגרום כיבוש גדת הירדן לשבירת מצריים. הוא עלול להשיג, להיפך, את חי ווקה של מצריים והפיכתה למנהיגה הבלתי-מעוררת של העולם הערבי. כי למראה הנצחון הצבאי הישראלי המחודש, תגבר הדרישה לאיחוד ערבי.

אם צה"ל לא יישאר בודד במערכה, וגורמים בינלאומיים חדשים יכנסו למערכה, עלול הכוח להסטיק להסתלו של עבר אל-נאצר.

לכן, במקרה הטוב ביותר, יגרום הדבר לעצירת התהליך הקיים של איחוד ערב למשך שנים ספורות — אולי שנה,

מונוכל לבן (2)

אולי שלוש שנים. הסכנה המאיימת על ישראל תוחלש זמנית, אך לא תפוג.

★ ★ ★

המטרה השלישית תהגשם אוטומטית עם כיבוש גדת הירדן. המצב הבטחוני הטאקטי של ישראל יש תנה לטובה באופן המכריע ביותר. הגבול המזרחי של יש ראל יהיה נוח להגנה.

בפעם הראשונה מאז הקמת המדינה תהיה אפשרות של הגנה בעומק, יוצר שמה לתמי רון. אלוף פיקוד המרכז, שיחיה ממונה על הגבול החדש, יוכל להשמיע אנחה של הקלה אינסופית.

לעומת הישג זה יש להציב סייג אחד: יחסי הכוחות אינם נקבעים רק על-ידי תנאים טופוגראפיים. לא חשוב רק היכן הגבול. עוד יותר חשוב מהם הכוחות העומדים משני עברי הגבול.

כוח עוין קטן המוצב מעבר לגבול גרוע, יכול להיות פחות מסוכן מאשר כוח עוין גדול מ עבר לגבול טוב.

מכאן שכל שלוש המטרות הראשונות משועבדות, למעשה, למטרה הרביעית, שהיא הקובעת. המטרה המכרעת העיקרית היא: יצירת תנאים יותר נוחים להשגת שלום כולל בין ישראל לבין העולם הערבי כולל.

★ ★ ★

המסקנה התגונית מניתוח זה היא שיש לנהל את הקרבות כך שלא יעשה שום דבר העלול למנוע באט שרות להשיג שלום אחרי הקרבות, במידה שהדבר אינו חיוני מבחינה צבאית. או, במלים אחרות, שבעצם ימי הק רבות יעשה הכל כדי לקדם את השלום הכולל. מדינת ישראל החדשה, שתשתרע מן הירדן

כ אשר רועמים התותחנים, שותקות המוות. כך אומר הפתגם הנושן. אך לא רק קולן של המוות טובע ברעם הקרב. גם המיית יונת-השלום נבלעת בשאגה המח רינה.

קשה לדבר על שלום כאשר עניים אדומים של מלחמה מרחפים על פני המרחב, וסכנת מות מידי מאיימת על כה רבים וכה יקרם. ימים של מלחמה וערב-מלחמה הם ממלכת שיר-הלכת, ממלכת התוספים והתצוצרות, ממלכת ההתלהבות הקדושה.

הנפיה הטבעית היא לדחות החלטות גרדי לות, שאינן נוגעות לבעיות המיידיות של המאבק על הקיום הלאומי. "קודם כל ננצח, אחר כך נחשוב איך לעשות שלום," אומר האיש הנורמלי. "עת ללחום ועת לחשוב." אולם זוהי טעות. היא עלתה בחייהם של מיליונים במרו צת ההיסטוריה.

★ ★ ★

מלכות המלחמה ומלכות השלום אינן רשויות נפרדות. זוהי רשות אחת ויחידה. מסכיל התאקי, העורך את המלחמה והמסכיל הלבן, שתפקידו לערוך את השלום, אינם אלא זרועות של גוף אחד. שתי הזרועות חייבות לפעול בעת ובעונה אחת.

ישנו פסוק מפורסם, המהלך אימים מזה מאה שנה. הוא חבוי בספר ארוך ומשעמם של גנרל גרמני בשם קארל פון קלאווביץ. מאחר שמעטים טרחו לקרוא את הספר כולו, רק מעטים הבינו את מובנו האמיתי של הפסוק. הוא אומר: "המלחמה אינה אלא המשך המדיניות באמצעים אחרים."

הוא לא בא להצדיק את המלחמה, אלא לבטא אמת פשוטה מאד. המלחמה לעולם אינה מטרה בפני עצמה, וגם הנצחון במלחמה אינו מטרה כזאת. המלחמה היא אמצעי כדי להגשים, בשעת הצורך, מטרה פוליטית שאין להגשימה בדרך אחרת. הנצחון בא לאפשר את הגשמת המטרה הפו ליטית של המנוצח. נצחון הסותר את המטרה הפוליטית, אינו נצחון כלל, אלא תרמית מסוכנת. כדברי קלאווביץ: "המל חמה היא האמצעי, והאמצעי צריך לכלול תמיד את המטרה."

מטרת המלחמה היא להשיג שלום, שלום המתאים לאינטרסים הלאומיים של המנוצח. אין למלחמה שום מטרה אחרת. מלחמה שי אינה קוצרת שלום, אלא הפוגה ער למלחמה הבאה, לא השיגה את מטרתה.

על כן חייב קול השלום להישמע גם בעצם ימי הקרבות. גם בימים האדומים של המאבק, גם בימים השחורים של מטלה, גם בימים הזוהמים של נצחון, חייבת המחשבה המר ריכה להיות אחת: יצירת תנאים לשלום.

★ ★ ★

הבה נניח כי הנסיבות הפוליטיות ימריצו את ממשלת ישראל לצאת על צבא הגנה לישראל להגיע אל גדת הירדן לכל ארכו, ולהטיל את מרות המדינה על כל ארץ ישראל המערבית. כיצד יפעל העקרון הזה אז?

השאלה הראשונה צריכה להיות — לשם מה אנחנו תופ סים את קו הירדן? לא בנימה של סיקפוק, אלא בנימה של חקירה. כי "המדוע" הוא החייב לקבוע במידה רבה את ה"איך".

יתכנו ארבע מטרות למיבצע צבאי כזה:

- למנוע את נטילתה של הגדה המערבית של הירדן לידי מדינה עוינת חזקה.
- לשבור, בשיתוף עם גורמים בינלאומיים מסוגה של צרפת, את הכוח הפוליטי העולה של מצריים, ולמנוע את כיתורה הסופי של ישראל בידי מעצמה מצרית מאוחדת, על ידי הפלת משטרו של גמאל עבר אל-נאצר.
- להשיג גבול חדש שיאפשר הגנה יעילה יותר על מרכזי-התרופה של ישראל.
- ליצור תנאים נוחים יותר להשגת שלום כולל.

כל אחת מן המטרות האלה יכולה להשיע בצורה שונה על ניהול המיבצע. על כן יש לקבוע מראש את חשיבותן היחסית.

★ ★ ★

שתי המטרות הראשונות הן זהות. הן מסתכמות בשבירת הסכנה שהתגבשה בארבע השנים האחרונות תחת דגלה הירוק של מצריים.

אולם סכנה זו אינה סכנתו של איש אחד. חמקרה החיסטורי חפך את גמאל עבר אל נאצר למנהיג התנועה הלאומית הערבית, אולם התנועה הזאת לא נולדה עם עבר אל-נאצר, ולא תמות עמו.

הרי סיני מחלון אחת המכוניות

זחו חר אופייני, כפי שהוא נראה מדרך ההתקדמות של צה"ל, הנקרא "דרב אל-חאדג'י" (דרך עולי-הרגלי) כי בו עוברת מזה 1300 שנה תנועת עולי-הרגל מצפון-אפריקה למכה. זוהי דרך ממדרגה שלישית שלא ככביש עוגיה-איסמעאליה שהוא סוג א.

אל התעלה:

*** **האוכלוסיה:** 37,897 נפש, לפי הספירה האחרונה (משנת 1947). רובם נודדים.

*** **מעמך מדיני:** חצי-האי, אשר לפי אסכולה אחת שייך לאסיה ולפי אסכולה אחרת לאפריקה, מהווה מחוז מינהלי נפרד, בראשות מושל. הגבול הבינלאומי נקבע סופית בשנת 1906 על-ידי הסכם בין הממלכה העות'מנית (ששלטה בארץ-ישראל) ובריטניה (ששלטה במצרים).

או המעסיק את חוגי-הדעות הצבאיים של ישראל מזה זמן רב. חצי-האי הוא בעל חשיבות צבאית סכרעת לגבי במחונח של ישראל. וחנה חנתונים, כפי שנמסדו בנליון העולם הזה (942) כאשר עלתה בפעם הראשונה הסכרה בחשיבות חצי-האי, לפני שנה בדיוק:

*** **השטח:** 61,000 קילומטרים מרובעים, 11% מכל שטחה של מצרים, כמעט סי שלוש משטחה של מדינת ישראל (21,000 קילומטרים מרובעים). אורכו כ-350 ק"מ מצפון לדרום, כ-125 ק"מ ממזרח למערב.

כאשר מרצו השבוע חילות צה"ל לחצי-האי סיני, הם סעלו על-פי ההנחה הפוליטית כי גמאל עכד אל-נאצר הפך לסכנה העיקרית המאיימת על ישראל. בהתאם לתפיסה האימפריאטיבית הקלאסית, הרי כאשר ניצבת מנגד קואליציה של מדינות, כדאי להלום במדינה החזקה ביותר. כי השמדת האוייב העיקרי, מחסלת ממילא גם את שאר האוייבים, בעוד שהשמדת האוייבים הקטנים אינה מכריעה את הקרב.

חזירה חטיקית של מאבק זה הוא חצי-האי סיני, חסטריוח

המנזר בהר, לבו של חצייהאי

בצל הר-סיני, בגובה 1500 מטר, נראה מנזר סיני העתיק, בן 1429 זה גרים 11 נזירים יוונים. מסגד קטן נמצא בקרבת מקום. השנים, כמו מיבצר מרובע עטור חומות וצריחים. במקום שומם במנזר נמצאים אוצרות אמנות מתקופת הקיסר הביזנטי יוסטיניאן.

נתיבי בצה"ל

אחד המנזרים העתיקים ביותר בעולם, על שם קסרינה הקדושה.

★ ★ דרכים: שתי הדרכים העתיקות ביותר: הדרך המובילה לאורך חוף הים התיכון, ממנה מסתעפת הדרך המובילה מאל-עריש מזרחה לאורך הגבול הדרומי של ישראל, דרך ניצנה וכונתילה, עד טבה מדרום לאלת, (ב) הדרך המובילה לאורך חוף מפרץ סואץ ומסרץ אילת, בדרך זו הלכו, כמשוער, בני ישראל בצאתם מצרים.

★ ★ חיספודיה: בתקופה מסוימת שלטו בחצי האי תושבי סרה הערביים, אולם ברוב תקופות קדם שלטו בו מלכי מצריים, שהפעילו את מכרות הנחושת. חצייהאי היה מפגש לשיירות, שהביאו לו את כל תרבויות קדם, דבר שעודד את היצירה התרבותית המקומית, שמרכזה היה סולחן אלזידה סין (אולי מכאן השם סיני). האלף-בית הסינאיתי, שנמצא במקום, נחשב לאבי האלף-בית הכנעני, הערבי והיווני. בסיני נמצא לפני מאה שנה אחד מכתבי היד העתיקים ביותר של התנ"ך, ולרגלי הר-סרבל נמצא

★ ★ מכנח מופוגראפי: הרמה הצפונית, המהווה כשני שלישים של חצייהאי, היא מישור של אבן-סיד ואבן-צור, עם כמה אזורים של חול רך ודיונות, בעיקר בצפון-מערב. מצויים בו חאדיות רדודים, שהעיקרי בהם חאדי אל-עריש. בדרום מתרומם חצייהאי לרכסיהרים גבוהים מאד, חסוכים מאבן-שתם (ג'בל תיה).

★ ★ אוצרות טבע: החוד הדרומי עשיר במח" צבים, בין השאר נפט ונחושת.

היסטוריה מלחמתית, התערערות המשטר - הדו"ח האחרון על מצרים ערב הכרעה

גמלאר ליד התהום

כך שגרם למשבר סואץ. עליו להתנהג ב־ סדר ולהבטיח את הפעולה התקינה בתעלה. בחששו מפני דעת־הקהל העולמית, למשל, כבר הפר את ההסגר נגד ישראל ונתן לשתי אוניות בשרות ישראל לעבור את התעלה. אפילו אסור לו להיות בלתי־יעיל: התקלה הקטנה ביותר בתעלה היתה מביאה לתגובה בינלאומית. הוא לא יכול בשום אופן להרי גזיו את בריטניה בכל עניין חשוב אחר מ־ לי להגדיל את סיכויי המלחמה. הוא אינו יכול למכור את הכותנה שלו לרוב הלקר חות המערביים של מצרים, בגלל הקסאת ה־ שטרלינגים. הוא אינו יכול לקחת בחשבון הון, ציוד וטכנאים מערביים, הדרושים ל־ מצרים. הוא אינו יכול לשחק את המזרח נגד המערב על־מנת להעלות את המחיר, ואינו יכול להשתמש במערב כמשקל נגדי למשיכה הסובייטית החזקה.

★ ★ ★

„איך לנו ידידים!“

נרל מצרי, עד לאחרונה בעל משרה דיפלומטית חשובה, אמר: „הכל נגמר עכשיו. כיצד נוכל לשחרר את פלסטין כי אשר האריה (הבריטי) רובץ מאחוריה? אם אנו נונק, גם האריה יונק. ומה אם הברד טים יפלו עלינו עכשיו? מי יעזור לנו? אין לנו ידידים. כולם נגדנו עתה. לו היתה רוס־ יה באמת על צדנו, היתה חותמת על חוזה־ הגנה אתנו ולא היתה משתתפת בהעידת לונדון. ואסילו לו היתה שולחת לנו חטיבת מתנדבים בינלאומית — הם היו פשוט מש־ תלטים עלינו ועבד אל־נאצר היה הראשון שהיה הולך. הרוסים אינם סומכים עליו י־ תר מאשר הבריטים, והאמת היא שמי ש־ יחסל אותו ראשון, יוכה במצרים. עבד אל־ נאצר חושב כי יוכל לעשות כל דבר בכלים הנחמדים שהרוסים נתנו לו, אבל תמיד, י־ יה מישור יותר חזק מאשר אנחנו.“

דעות אלה מקובלות מאד גם בצבא וגם מחוצה לו. יש המדברים על קשר קצינים להחזרת מוחמד נגיב, ויש המדברים על קשר להחזרת ראש הממשלה האופורטיסטי ה־ מוזקן והחולה, מוסטפא אל־נחאס באשא. „לראשונה בארבע שנים אנו בקשר ישיר עם הצבא“, אמר עורך־דיון ידוע, ממקורבי אל־נחאס, „יש לנו מניעים שונים. הקצינים

„הוי גמאל! קודם התעלה — אחר־כך פלסטין!“ צעקו ההמונים בדמשק ובקאהיר. אולם כוחו של עבד אל־נאצר מעורר. הדו"ח האחרון על כך, כתוב בידי העתונאית האמריקאית חדת־המבט קלייר סטרלינג, שהיתה לאחרונה גם בישראל, מתפרסם בעמודים אלה. אף שהכותבת אינה מעריכה כראוי את עוצמת כוח ההת־ להבות שעורר נאצר ממארוקו ועד עיראק, הרי היא שמה את אצבעה על נקודות־התורפה במשטרו, העלולות להכריע בעתיד.

מצרים התפלאו מאד כאשר בריטניה לא הכריזה מלחמה על מצרים לאחרת הלאמת. הסואץ. הם המשיכו להת־ פלא משך השבועות של משאומתן שעברו מאז, ועדיין חושבים כי ההתקפה תבוא — בשעה הגוזה לבריטניה. כי האגדה על על־ יונותה של בריטניה מתה אך לאט, ובהת־ אם לאגדה, קצו של עבד אל־נאצר קרוב.

לתחושה זאת תוצאות מעשיות חשוכות. כוחו של עבד אל־נאצר בצבא המצרי — ר־ הצבא איננו מאושר ממצבה הנוכחי של מצרים. כי המטרה הצבאית הראשית היא סיכוב שני נגד ישראל.

אמנם, לא תמיד היה הדבר כך. בראשית 1955, כאשר כוחות ישראלים התקיפו את רצועת עזה, התכנסו 350 הקצינים חברי חוועת הקצינים החופשיים — מארגני ה־ הפיכה המהחים מעין כנסת צבאית — ורק 85 מהם היו חסידיה של מלחמה נגד יש־ ראל. זה היה כמובן, לפני עסקת הנשק ה־ רוסי בספטמבר, ובשעה שהפופולריות של עבד אל־נאצר והמוראל של הצבא היו ב־ שפל.

מאז, עם מסירת הנשק הרוסי לידי המצ־ רים, השתנה מצב־רוחו של הצבא לחלוטין. בכל זאת מודאג הצבא סן לא יקבל עבד אל־נאצר את כל הדרוש לו מרוסיה, ובמ־ יחד מאז שרוסיה סרבה לחתום על חוזה ההגנה ההדדי אותו ביקש עבד אל־נאצר לח־ תום, עם ראשית משבר סואץ. ובמצב כזה, מול הידיד הלא־כל־כך־נאמן ממזרח, הקים לו עבד אל־נאצר אויב רציני במערב. גרוע מזה, הוא הרחיק כל סיכוי של סיכוב שני יום נגד ישראל.

חוגי הצבא המצריים אינם מספקים כלל כי בריטניה תארוך לעבד אל־נאצר משך שנים — אם הוא יחזיק מעמד. עצם ה־ צטייה להתקפה בריטית הכריחה אותו ל־ העביר כוחות מהחזית הישראלית. התקפה ממשית היתה מהחה בזבזו כוחות הצבא המצרי על מטרה הגראית כמשנית בעיני רוב הקצונה. ואם בריטניה לא תמלוש ל־ מצרים מעצמה, הרי לא תהיה לה עילה יותר טובה לכך מאשר טרוץ מלחמה בין מצרים וישראל.

אין זאת הדרך היחידה בה הגביל עבד אל־נאצר את חוסש הפעולה שלו על־ידי

רוצים לשחרר את הצבא משגיאות עבד אל-נאצר, ואנו רוצים לשחרר את מצרים — אבל זה אותו הדבר.

אמר דיפלומט גייטראלי, בעל חזק רב בקאהיר: „אל תזלזלו בהשפעת הפיכת עבד אל-נאצר, אבל גם אל תגזימו בתוצאותיה הסופיות. הוא מתפרסם בחוץ-לארץ על-ידי סיכון האינטרסים הכלכליים, המדיניים והצבאיים של המערב. אבל הוא מסכן את עצמו על-ידי כך שהוא מנסה לארגן שתי הפיכות בבת אחת — נגד המערב ונגד ה"מנהיגות הערבית הנוכחית מקטן השייכים במפרץ הפרסי עד למלך סעוד בערב, חוסיין בירדן, פייסל בעיראק, אידריס בלוב, בורר גיבה בתוניסיה והשולטן במארוקו. זה מספר רב של אויבים לאדם שצורפו חשופי”

★ ★ ★

שלושים אלף עצורים

אין כל אפשרות לחדא עד כמה נכר נות השמועות על קשר קצינים לסילוק עבד אל-נאצר, באינו מידה מתפשטת אי-שביעת הרצון נגדו בקרב הצבא ובאילו מי-דה הוא מסוגל להשתלט עליה. אבל אף אדם שהיה בקאהיר בימים המכריעים של אוגוסט לא יכול היה שלא להתפלא כמה זמן יכול רודן — מסוג הרודנים של עבד אל-נאצר — להסתפק בחוסר-מעש שהמשבר כפה עליו.

ישנם היום יותר תצלומים של עבד אל-נאצר בקאהיר מאשר היו תצלומים של פא-רוק בזמנו של המלך המנוון. תמונתו זר-עקת מלוחות ענק, מקירות הכתים, המסע-דות ובנייני המשרדים, מקופסות גפרורים ומזכרות תיירים, וממנורות חשמל ענקיות המשמשות כמנורות-שולחן. לידו על הלך-חות מופיעים תצלומי-ענק של חיילים בפר-זות של גיבורים, ובאחד הרחובות המרכזיים של קאהיר מזדקר בגובה של המש קומות חיל מכוון ומסתער — וציר זה הוצב לא אחר איום בריטניה במלחמה, אלא ביום בו יצאו חייליה האחרונים של בריטניה את איזור התעלה.

לראשונה מאז הפיכה נעשו המינהגים המקובלים בכל בירה רודנית למינהגים קא-היריים: הנמכת הקול בשעת שיחות בעלות אופי פוליטי, המבט מעל לכתף, השתיקה הזריחה עם התקרבות מלצר.

מחנות הריכוז מלאים: מקס וזכיילה ב" מדבר המערבי, קנה במצרים העלית וגרום אל-שייך, הידוע לשמצה, בחצי-האי סיני.

קטנות, מפארות את כל ערי מצרים ובתיה, בצד תמונות בלתי-ספורות של גמאל עבד אל-נאצר עצמו. מימין: אשה משתוללת ביום חגג הלאומי מרוב התרגשות, וקציני-צבא מנסה להרגיעה בעזרת חייל.

חייל הענק, בגובה של חמש קומות (שמאל), מוצב באחד ממרכזי קאהיר. הוא עשוי לפי תחכונת טוביטית מובהקת, אפילו לבושו מזכיר דוגמות טוביטיות. רבבות תמונות מסוג זה, אם כי יותר

להשפיע במיוחד על הפלאחים העניים. סימני הרודנות הידועים מתגלים בכל מ"קום: ההבטחות המפורטות, שאינן ניתנות לביצוע; התכניות הנחפזות, הנשכחות באו"תו חפזון; האיגודים המקצועיים חסרי זכות השביתה; ימי החופשה בתשלום להפגנות המוניות — למצרים היו רק 33 ימי עבודה בתורשים יולי-אוגוסט.

קיימים כל סימני הרדיפה אחר הרושם: עבד אל-נאצר בנה בתי-חולים רבי-רושם שלא נפתחו מעולם, בגלל המחסור בצידו רפואי — שלא לדבר על רופאים. הוא הקים בתי-ספר המופעלים חלקית או בכלל לא. בגלל המחסור במורים, שעה שהוא שולח מורים לארצות ערב — 1600 השנה, 4000 בשנה הקרובה.

רפורמת הקרקעות שלו הפכה את ה"בעלות על הקרקע למעמסה הולכת וגדלה על 80 אלף משפחות הפלאחים שקיבלו את עשרים הדונמים שלהם ללא הדרכה וללא אשראי הוא הוציא יותר מ-15 מיליון דולר על "מחוז השיחרור" והקים כפר לדוגמה, המושך אלפים מכל פינות האיסלאם. אך העבודה לא נסתיימה אפילו על 10 אלפים הדונמים הראשונים מתוך חמשה המיליון אותם החליט המשטר להפרות — מבצע ש"ימשך, לפי קצב זה, מאות בשנים.

גם מבחינה תעשייתית לא הצליח הרבה יותר טוב. הוא הבטיח למצרים כי יוכל גם להגשים תכנית תיעוש גדולה וגם להקים את הסכר הגבוה של אסואן ללא סיוע זר. לא מתקבל על הדעת כי יוכל לעשות אפילו אחד משני אלה. העיתונות, הנתונה לפיקוחו, הודיעה על תכניות תעשייתיות חדשות, ב"שעור של אחת לשבוע, בערך. אך למרות מלחה 150 מיליון הדולרים שנגבה לאחרונה, הכנית הסיוע האמריקאית השוטפת לפי תוח כלכלי, בשעור 40 מיליון דולר, וכמות ציוד מגרמניה המערבית, צרפת, שכדיה וארצות-הברית, עובדים רק שני מפעלים חדשים, אחד להידוש צמיגים והשני לתיקון מכוניות פורד.

ארבעה מפעלים אחרים — בית-מטבחים, מפעל לפסטור, בית-חרושת לרשיים ומפעל ברזל ופלדה גדול — נמצאים בשלבים שר"המשך בעסוד (18)

עבד אל-נאצר הודה רשמית בחמשת אלפים עצורים; מקורות לא רשמיים אומדים את מספר העצורים בשלושים אלף. כמה מן ה"עצורים הם חברי האחים המוסלמים או מפ"לגת הואפד הישנה, שנאסרו על-ידי מועצת ההפיכה. אחרים הם קומוניסטים או חשודים בקומוניזם.

לפחות עשרים מהם הם פרופסורים ש"פוטרו, יחד עם מאתיים אחרים, מאוניברסי-טת קאהיר בשנה האחרונה. מקום הימצאם הנוכחי בלתי-ידוע. אחרים מסוגם נמצאים בבתי-כלא רגילים. שניים, ד"ר איסמעיל סברי וד"ר מחמוד שאווי, שהודו בהשתיי-כותם למפלגה הקומוניסטית, הובאו לאחד רונה למשפט כקומוניסטים וזוכו מכיוון ש"שאווי סימנים ברורים של עינויים: ציפורני אצבעותיו של ד"ר סברי נקערו וד"ר שאווי נושך על-ידי כלבי-זאב שאומנו במיוחד לכך.

★ ★ ★

חמשת אלפים לשכות-גיוס

משטר לא גילה כל סימנים שהוא עובד לקראת הדמוקרטיה, אותה הבטיח פעם עבד אל-נאצר כמטרה רחוקה, אך בתי-ביצוע. הבחירות ביוני האחרון, בהן זכה הרודן ב-99.9% של הקולות, מדברות בעד עצמן. לא פחות מעניינת העובדה כי עתה נמצאים הרבה יותר קציני-צבא במשרות מנהליות במשרדי הממשלה מאשר ב-1952, שנת ההפיכה הצבאית.

קציני-צבא עומדים בראש כל אחת מ"מחלקות משרד-החוק. הדיפלומטים שהוחלפו על-ידיהם הועברו למשרות פחות רגישות מחוץ למצרים, או הועברו לדימוס. קצינים אחרים נתמנו למשרות חשובות במשרדי ה"אוצר, המסחר, האספקה, הפנים, והעבודות הציבוריות. בדומה לכך מלאים בנקים רבים, חברות ביטוח, תעשיות, חברות יצוא ויבוא בקצינים צעירים, הממונים על ארגון וניהול המפעלים.

עבד אל-נאצר, העוקף את הצמרת המצרית הקטנה של אורחים משכילים, באותה מידה שהם עוינים אותו, סומך יותר ויותר על הצבא לניהול התעשייה, החקלאות, המסחר והדיפלומטיה של המדינה. לשם תמיכה פר"לשית הוא פנה ללאומנות נצלנית, העלולה

רית ניהוח עולה באפו של דמיטרי שפילוב, שהחזיר את ברית-המועצות למרחב הערבי. אולם אפרו מעוניין יותר בריח שדות-הנפט, בהם תלויה כלכלת המערב, ובריוח אבקי-השריפה.

של בריטניה — אספקת תפוס הערבי זה מעבר בתעלת-סואץ, תוכניתו של הצבא העיראקי לשלוש לירדן, כדי לקדם את פני המצרים, הקמת המפקד הערבי האחד של מצרים, סוריה וירדן, שכיתר את ישראל משלושה צדדים, ולבסוף, התקרבות מועד הבחירות בי אמריקה, ששיחקו למשך תקופה קצרה אך מכרעת את כוח ההשפעה של ארצות-הברית בוירה העולמית.

היו אלה גורמים שונים שלא היה להם קשר זה עם זה או עם ישראל, אולם יחד יצרו מצב חדש במרחב.

הדוב הפצוע

הידיעות הראשונות על המהומות בפולין עוררו רק סקרנות. כאשר התגבשו לכלל תמונה ברורה של התקוממות עממית, הפך מצב-הרוח בישראל לגל של אהדה. יוצאי פולין, שהם בכל ימות השנה פעוט המבקש להצטיין את מוצאו לרעה או לרציני החלו

6 משקלות

שש התמונות בעמודים אלה מסמלות את ששת הגורמים העיקריים שיצרו את הרקע לכל התפתחות פוליטית חדשה במרחב: תוכנית העיראקיים לפלוש לירדן כדי לכבשה כולה או חלקה, מלחמת הקיום של צרפת באלג'יריה, השתלטותו של גמאל עבד אל-נאצר על המוני יר-

לפתע מכריזים על מוצאם בגאחה ויכולים גם הם לא תפסו, עדיין, שהדובר עולו לנגוע להם באופן ישיר. התקוממות הפולנית היתה לידת המקום. מעטים העמים בעולם החדשים בתחושה לאומית כה לוחטת כמו הפולנים, עם בעל מסורת ארוכה וגאה, שנפל בפעם אחרי פעם קורבן למשעבדים זרים. השנואים ביותר מכל המשעבדים האלה היו תמיד הרוסים. עבאח סלאבי אשר הפולנים רואים בו אח נזח וגחשל.

פולניה היתה היחידה במזרח אירופה, אשר הגרמנים לא הצליחו להקים בה ממשלה של קוויילינגים. הם לא מצאו בה סוכנים ומשרתים בדרג גבוה. מלחמת-הגבורה הסרת-הסיכויים של פולין בחדש הראשון של מלחמת-העולם השנייה עוד הגבירה גאחה לאומית זו. ואילו השנאה לרוסים גברה שבעתים כאשר התקוממו בני חרשה נגד הגרמנים בימים האחרונים של הכיבוש ה-נאצי, הופקרו בודון ובאכזריות נוראה על ידי המרשל סטאלין, שעצר את צבאותיו עד שהצליחו הגרמנים להטביע את המרידה בי-דם.

רצח בייער קאטין. כאשר שלש הצבא הסובייטי המנוצח לתוך פולין השדודה, ידע יפה שהוא חוזר לשטח עוין. לכן מנע בי-כוח את חזרתה של ממשלת פולין הגולה מלונדון, הקים תחתה ממשלת-בובות ללא אחיזה רכה בארץ עצמה. מעשה זה פתח בפעם הראשונה תהומות בין ברית-המועצות לבין מעצמות-המערב ושבר את יחידות המלחמה, אולם הרוסים חשבו שהיה זה הכרחי לטובת בטחון מדינתם.

היה דומה שהפולנים השלימו עם המצב החדש, הבינו בעצמם כי ברית-המועצות לא חסכול לעולם פולין עוינת על גבולה ה-מערבי החשוף, אולם כמה פעמים לא הגל-דו מעולם, נפתחו מדי פעם מחדש. אחד מהם היה הפעם של פרשת יער קאטין, ש-הסעירה מחדש את רוחות הפולנים בזמן האחרון.

באמצע המלחמה העולמית הרדעו הגר-מנים כי גילו קבר-אחים של עשרת אלפים קצנים פולנים נרצחים, שנפלו בשבי ה-רוסים בראשית המלחמה ונקטלו על-ידם. הרוסים הכחישו את הדבר בתריפות, אך למ הפולנים בלונדון נטו להאמין דווקא ל-סברה הגרמנית. כאשר דרשו חקירה ניטרא-לית במקום, ניתק סטאלין את קשריו הדי-לומטיים איתם. עתה, אחרי גילוי שאר טשעי סטאלין,

העם

דאמה דקה

לא ברוח ה'. ואחר הרעה, רעש, ולא ברעש ה'. ואחר הרעש, אש, ולא באש ה'. ואחר האש, קול דטטה דקה... (מלכים א')

פעמים רבות בשנים האחרונות חשבו אד-רחי ישראל כי הגה הגיעה שעת מלחמה. הרוח של סערות פוליטיות מחרדות, הי-רעש של מהומות הסוכות בארצות השכ-נות, האש של קרבות-דמים על הגבול ו-התקפות-סידאון במדינה, כל אלה נראו כי מבשרות את המלחמה. אולם לא ברוח ולא ברעש ולא באש היתה המלחמה.

השבוע התקרבה לישראל סכנת המל-חמה יותר מאשר בכל רגע שהיה מאז נדמו התותחים בראשית 1949. אולם היא באה בקול דממה דקה. דממה זו הטביעה את הותמה על כל השבוע. בדממה עזבו העת-דאים את מקומות-העבודה ונספרו ממשפח-תיהם, ללא התרגשות, כקבל אדם דבר בלתי נמנע. בדממה קיבלה האוכלוסיה על עצמה את דין הקשים שירדו עליה — ללא בי-הלה, ללא הסתערות על הבנקים, ללא אגירה מופרות של מצרכי-מוון, ללא רטינה בתר-רים הארוכים לאוטובוסים.

גרעין מתכתי. לא פעם תיאר לעצמו האורח איך יראה המבצע בבואו. כשהת-קרבה עתה הפעולה הממשית נראה הכל אחרת — הרבה יותר פשוט, הרבה יותר מובן מאליו, הרבה יותר פרוזאי.

היו לכך כמה סיבות. אולם הסיבה הער-קית היתה נעוצה בעם עצמו. על אף סימני הרקבון והשחיתות שפשטו בחוגים מסר-יימים בשנות השלום המדומה, נשאר העם עצמו חסון ובריא ברוחו מאין כמוהו. מי תחת לקליפה נראה השבוע הגרעין המתכתי. אין עמים רבים בעולם שהיו יכולים לעמד במשבר השבוע בצורה כל כך איתנה, שקטה ומוכנה לכל.

ישנם זמנים בחייו של עם כאשר כל רגע אורכו כשנה, וכל שניה נשקלת. השבוע היה זמן כזה. על כפות המאזניים של המד-דן היו מונחים חשבונות פוליטיים אכזר-יים, מאון של סיכויים ואפשרויות — אבל גם חיי אדם ודמעות. כפות המאזניים היו גלויות לעיני כל חייל ואורח — וכל אחד מהם הסתכל בנשימה עצורה בתנועה הקלה ביותר של הכפות. זה היה טוד הרממה הדקה.

המלחמה

ליקוי החמה

חלל היקום מלא גופי-שמייים, אשר כל אחד מהם נע במסלול עצמאי על פי הגיון משלו, ללא תיאום או סדר כללי. הם יכולים להתנגש ולהתנגח איש על רעהו, וכאשר אהדים מהם מזדמנים במקרה בסדר מסויים, רואה האדם את ליקוי החמה ואת ליקוי הירח.

העולם הפוליטי דומה לחלל. הוא גרוש ומלא כוחות מדיניים, אשר כל אחד פועל לפי הגיון משלו, במישחק אינסופי של תמורות ושינויים. אולם כאשר כמה מן המעצמות האלה מזדמנות לשעה קלה בסדר מסויים, נוצרים לפתע מצבים היסטוריים בעלי השפעה על גורלם של דורות רבים. פעם קרה הדבר ב-1948. התוצאה היתה מדינת-ישראל.

השבוע קרה הדבר שנית. המדינה, שעוד לפני כמה חדשים היתה עוובה לנפשה, מצ-אה את עצמה לפתע במצב פוליטי חדש ל-גמרי, שיצר רקע חדש למדיניות הלאומית.

שישה הגורמים. הגופים השונים הי-גיעו למצב זה הודות לתריסר תהליכים שונים, בלי כל קשר איש עם רעהו. אולם יחדו יצרו מצב פוליטי נדיר, הגורמים, ש-הפכו לפתע את המלחמה לסכנה ממשית למרחב כולו, ושהיה בהם כדי לתת מפנה חדש להיסטוריה הישראלית, היו רבגוניים:

● ההפיכות הפתאומית בכל רחבי אר-יפה המזרחית, שעירערו לפתע את יסודות המעצמה הסובייטית,

● תפיסת אונית-נשק מצרית ליד חומי אלג'יריה, שהביאה לשיא את מצב-המלחמה הגסתר בין צרפת לבין מצרים,

● חיסול ההשפעה הבריטית בירדן, שגיבשה בלונדון טופית את ההכרה כי גמאל עבד אל-נאצר ינתק טופית את עורקיה-החיים

1 עיראק: המלך פייסל (שמאל) מתכנן את פלישת צבאו לירדן

2 אלג'יריה: חיילים צרפתיים מבערים יחידת מורדים בהרים

3 ירדן: חיילי הלגיון הערבי אוספים את קלפיות הבחירות

4 בריטניה: חייל נפרד מאשתו בדרכו למרחב בגלל הסואק

5 פולין: טאנק סובייטי בשעת המהומות בוורשה למען עצמאות

6 אמריקה: תעמולת אייזנהואר, למען שלום, גאות ושיווין

כבעלת-החסות על הנוצרים במרחב. כעבור מאתיים שנה, נכבש חוף סוריה וארץ-ישראל בידי הצלבנים, שרובם היו פראנקים מצרפת. שפת מדינתם היתה צרפתית. מאז חזרה צרפת כמעט בכל דור למאמציה ל- השתלט על המרחב.

אויבם העיקרי היה הבריטי. הצרפתים זימו את כריית תעלת-סואק, אבל הבריטים השתלטו עליה. הצרפתים חדרו ללבנון ול- סוריה. תשובת הבריטים היתה לעורר את התנועה הלאומית הערבית, שהיתה מכוננת מן הרגע הראשון נגד צרפת. במלחמת- העולם הראשונה ביקשה צרפת לארגן נ- חיתה בחוף סוריה, אולם המומחים הברי- טיים, וביניהם הקולונל לורנס המפורסם, הכשילו את התוכנית. אחרי שהבריטים הב- טיחו את סוריה לצרפת, הם ניסו להמליך בדמשק את פייסל, אילצו את הצרפתים לגרשו בתותחים.

בכל זאת עוד היתה צרפת מעצמה גדולה במרחב הערבי, כאשר פרצה מלחמת-העולם השנייה. היא שלטה בסוריה ובלבנון, בטר ניסיה, באלג'יריה ובמארוקו. הודות לכך היתה צרפת מעצמה עולמית גדולה.

אגודת זקנים תשרשיים. במלחמה זו החלה צרפת שוקעת. הבריטים עזרו לערבים לגרשה מסוריה ומחלבנון. האמריקאים ירעו את זרע החופש באפריקה הצפונית. אחרי המפלה המוחצת בהודו-סין, אבדו מארוקו וטוניסיה. רק נכס חשוב אחד נשאר: אל- ג'יריה העשירה. אבדנה היה הופך את צרפת למעצמה קטנה, חברה של בלגיה יהולנד באגודת הזקנים התשושים.

לכן הפכה ההגנה על אלג'יריה לבני צר- פת לענין שהוא מעבר לתחום השיקול ה- קרי. אנשים מן הצד יכלו לנחש כי זוהי מלחמה אבודה, וכי שיחרור אלג'יריה - כמו שיחרור קפריסין - הוא רק ענין של זמן. אולם צרפת, שלחמה על קיומה כמע- צמה, לא יכלה לעשות חשבון כזה. אלף שנים של היסטוריה צרפתית היו מונחים על כפות המאונלים.

האויב הגדול במלחמה זו היה גמאל עבד אל-נאצר. קאהיר הפכה מרכז המאבק. הרדיו שלה שידר את קריאות-המלחמה ל- המוני אלג'יריה. סוכניה אירגנו את צבא השיחרור והעבירו לו את הנשק.

תפיסת תעלת-סואק היתה הקש ששבר את גב התרנגול הצרפתי. אבדן אספקת הנפט הערבי יכול היה להיות מכת-המחית. צרפת החליטה ללחום בכל מחיר.

לפקידי משרד-החוץ הצרפתי אין אהיה מוסרות לישראל. הם היו מכירים אותה ברצון תמורת הפוגה באלג'יריה.

אולם בדבר אחד שוב לא היה ספק ה- שבוע: צרפת רואה ברובן המצרי אויב ל- חיים ולמוות. מעצמה, גם כשהיא שוקעת, יכולה להיות אויב מסוכן מאוד. כי צרפת היא מעצמה גדולה בממרי המרחב, ובדה זכות ויטו בארגון האומות המאוחדות.

תבעו הקומוניסטים הפולנים לחקור מחדש גם את פרשת קאמין. ידידיהם בברית- המועצות נאלצו להודות כי הפסע בוצע על- ידי כוחות סובייטיים, כנקודת- כנוספת ה- סוכן ברייה.

עלי באריקאדות. כל עוד חי סטאלין ועמדה הדיקטטורה הסטאלינית על תילה, לא יכול היה העם הפולני להתקומם. אין דומה אחת בהיסטוריה החדשה של התקר- ממות המונית מוצלחת נגד משטר טוטאלי- טרי. אולם כאשר הכריז יורשי סטאלין על המהגת משטר מתון חדש והודו, בארוני המרשל טיטו, כי "ישנן דרכים שונות ל- סוציאליזם", גברה התסיסה גם בפולין. ה- פולנים תבעו לעצמם את הזכות לדרך סוצ- יאליסטית עצמאית משלהם.

זה היה טור ההתקוממות הפולנית, שה- ביאה לשלטון את האגף הלאומני של המס- לגה הקומוניסטית הפולנית, נסתיימה בכני- עה כמעט מוחלטת של ברית-המועצות. כי עקבותיה באה מרידה שנייה חמורה עוד יותר. הפסע היתה המערכה נטושה בהוגי- גרייה.

ההוגרים שונים כמעט בכל הבחינות מן הפולנים, אולם גם הם נושאים מסורת גאה

על המאזנים

דן וממשלה, רצונה של ברי- טניה להגן על עמדותיה ה- אחרונות במרחב. ההקוממות הלאומית בפולין ובהונגריה, והבחירות הקרובות לנשיא- ות ארצות-הברית. כל אחד מן הגורמים האלה חשוב בפני עצמו. ואם כי לא היה להם קשר זה לזה, יצרו רקע פוליטי משותף למרחב כולו.

של התקוממות נגד משעבד זה. בניגוד לפולנים, יש להם גבול משותף עם המערב, באוסטריה, ואילו גבולם המשותף עם הסובי- ייטים קטן והררי. בניגוד לפולנים, הם לחמו באופן כעיל בצד הנאצים, והפאשיזם היה תמיד מושרש בקרב ההמונים.

המרד ההונגארי, שנעזר בכוחות של ה- צבא הסדיר וחולי-האוויר, לא ניתן לסיים מהיר בעזרת ויתורים והנחות, כמו בפולין. הוא הפך למלחמת-אזרחים אמיתית, שהשילה רכבות חללים. הוא איים לעבור גם לשאר ארצות אירופה המזרחית.

במאחר נוכחו מנהיגי ברית-המועצות לדעת שהם נטשו את ההגה הסטאליניסטי בחפזון מופרז מדי. הפירצה הקטנה ביותר בחומתה של דיקטטורה עלולה תמיד להסוך לחור פעור בביצורה. כמו מפל אבנים, דיה באכן אחת כדי לגרום למספול אדירה.

הפסקת רוח. אורחי ישראל הרגישו רק באיחור שקרה משהו גדול, הנוגע ב- מישרין להם. במשך חודשים ארוכים חדה ברית-המועצות למרחב, כרוח סערה לתוך חלל ריק. לפתע נפסקה הרוח.

פירוש הדבר היה כי ברית-המועצות שוב לא יכלה להתערב באופן פעיל ויעיל במיש- חק המרחבי. מנהיגיה היו עסוקים עד מעל לראשם בנסיון להציל את העמדות באירופה המזרחית, שהן חיוניות לבטחון מדינתם. הם לא יכלו להסתפק בשום הרפתקה שהיתה עלולה לגרום למלחמת-עולם בשעה כזאת. עד לפני חודש היה ברור כי כל מלחמה במרחב תגרום להתערבות פעילה של הסובי- טיים לטובת מצרים. המצרים עצמם קיוו לחטיבת-מתנדבים מוסלמית מסיין או מברית- המועצות, לזרם אדיר של נשק. עתה לא יכלה ברית-המועצות אף לחלום על משלוח סלוגה אחת. היא לא היתה מעוניינת בהתי- גרות הקלה ביותר במערב.

האגף השמאלי של ישראל הובסה זמנית. זאת היתה תוצאה רחוקה אך ישירה של גבורת המורדים בחרשה ובבודסט. התפס- צות רימוניהם היתה מניגנת הרקע לכל אשר נעשה השבוע במרחב.

ציבורי התרנגול

הנסיין הרוסי לחזור למרחב החל עוד לפני מאות בשנים, כאשר ביקש הצאר מ- צא לים התיכון. אולם כשאך הופיעו ה- שליחיה של הרוב הרוסי, כבר היו שליחיה התרנגול הצרפתי ותליקים כאן במרחב. היה זה קארל הגדול, לפני למעלה מאלף שנה, שהשיג מן המוסלמים הכרה בצרפת

האריה השואק

היה זרוש מאמץ כביר כדי לאחד איך שהוא את התרנגול הצרפתי עם האריה הבריטי במרחב. במשך דורות רבים ניק רז איש את עיני יריבו. אולם השבוע יצרו חזית משותפת.

פעם כיסה הצבע האדום את מפת המרחב. במרוצת השנים האחרונות ירד הצבע הזה. אולם בריטניה, שהורידה את דגלה, לא נס- שה את עמדותיה. היא נשארה תלויה באיך טרסים חיוניים: שדות-הנפט של ציראק

(המסך בעמוד 12)

חוסך כספו בונה ביתו

בנגב, חיור סלמאן אלקארי אחרי בת שבטו חלאלה בינת סלים במשך שני תיים, עסק בצבירת הכסף הדרוש למוהר עד אשר נמאסו עליו חיי הקימוצים וה' הסכון, חטף את אהובתו וברח אתה ל' עבר-הירדן, שם נשא אותה לאשה חינם אין כסף.

★ ★ ★

חזון זמעש

בקובה, יפאן, עלה בלהבות ונשרף כ' ליל בית-חרושת לייצור בדים העומים בסני אש.

★ ★ ★

חבלי לידה

בפומסביל, ארצות-הברית, לא יכול היה הארי טומפסון לשאת את בידור' תו, אחרי שאשתו נלקחה לבית-חולים ללדת, דקר את עצמו דקירה קלה, הוכנס אף הוא לאותו בית-חולים.

★ ★ ★

הנה מה טוב

ביפו, נפגשו שני ידידים חתיקים, הש' תכרו לכבוד המארע, התחבקו בפומכי, ליטפו אחד השני בכוסות שבידיהם, נלקחו שניהם לבית-החולים מכוסים פצעים שנג' רמו על-ידי שברי זכוכית.

★ ★ ★

מוסרי-השכל

בפאייטביל, ארצות-הברית, הסגיר אסיר שנמלט את עצמו בידי המשטרה, אחרי שחזה בסרט על המערב הפרוע, בו חיסלו הקאבוים האמיצים את כל אנשי כנופית הפושעים, הסביר: "שוכנעתי בצורה חותכת כי הצדק ינצח תמיד."

★ ★ ★

עד 120

בפורט-אליזבט, ארצות-הברית, הת' ייצב הכושי ויליאם בסט במשרד הב' ריאות המחוזי כדי לקבל תעודה כי הינו בן 101 ולכן משוחרר מתשלום מסים, זכה לתעודה הקובעת כי הינו בן 160.

★ ★ ★

מומחים שכרתי זרוממתי

בלונדון, בריטניה, שכר מזכיר העיר מומחה ליעול, שיעץ לעיריה כיצד לת' סוך בהוצאות מיותרות, קיבל בתום המה' קר את מסקנות המומחה, שהציע לבטל את משרת מזכיר העיר.

★ ★ ★

סוליית הסנדלר

בליאון, צרפת, התנגש הנהג הנרי דרו' אה במכוניתו של מפקד משטרת התנור' עה המקומית, הובא להמשפט, יצא זכאי כאשר נתברר כי לקצין המשטרה לא היה רשיון נהיגה.

★ ★ ★

סוף מעשה בנבואה תחילה

ברמלה היכתה רחל מזרחי מנבא עת' דות בגלל חילוקי דעות על גובה שכ' רו, אחרי שניבא לה נבואות מפורטות, ובכללן הנבואה כי תכה גבר.

★ ★ ★

בתליאביב נתפס ישראל מנצור אחרי שגנב עגלה עם בוטנים, טען: "אני ככלל שונא בוטנים!"

★ ★ ★

סיכון מקצועי

בלוסיאנג'לם נאסר ויליאם בוכנן ב' עזון עיסוק ברפואה בלי רשיון אחרי שהתימר להיות "מומחה לתת-תזונה", שות' רו מעוגש אחרי שגתגלה שהוא סובל מ' תת-תזונה.

העולם הזה מבקר את אחת המשפחות המופלאות

אב לשל

ראש המשפחה. זהו מיכאל כריסנטי, ענק בלונדי בן 42, שנולד במוסבה והוליד בה 13 ילדים. הרובה הוא כלי ביתי ומשמש את כל המשפחה לתפקידים שונים.

אל הנשק! כמו מתיישבים אמריקאיים המתכוננ' אינדיאנים, נוהרים בני המשפחה החמושים, לה

שלושה דורות נפגשים בצילום זה. הגברת משמאל היא מרים, אם משפחת כריסנטי. על זרועה היא נושאת את הצעיר בנייה, מרדכי בן שמונת החודשים. מימין עומדת שרה, אשתו של יואל כריסנטי, שהוא בנה של מרים. הבת שהיא אוחזת היא זהבה, דודניתו של מרדכי הקטן.

עגלה וסוסה. זה עתה חזרה העגלה עליה חצי תריסר מילדי המשפחה, שמ' לסיוול מטייב למשק. הם מתייחסים

מוכנים, היכון, ריץ! בני כריסנטי הצעירים יותר, המשוחחררים ישנם מספיק יל' עדיין מנשיאה בעול המשק, מבלי את שעות הפנאי שלהם בכל מישחק

כבר את אביך. מנחם, 13, קושר את שרכי נעליו של אביו, שאינו יכול להתכופף.

ביותר בארץ ומספר את תולדותיו של נשה עשר ילדים

משפחת כריסנטי ממושב מוגדל, על חוף הכינרת, היא יחידה מסוגה בארץ. האב, האם, הילדים, הנכדים — כולם צברים, כולם נולדו במושבה וכולם חקלאים חיים מפרי עמלם במשק. בעיות כגון חינוך ילדים, הלכתם והטיפול בהם, הנראות עליאנושיות לאמהות של שלושה ארבעה ילדים, אינן מטרידות את משפחת כריסנטי, בת 13 הילדים. אותה מראינה בעיה אחת: המחסור באדמה. כי ככל שגדלים הבנים ומקימים בתים משלהם, דרושים להם לא מכוניות, לא פריג'ידרים ולא כסף לנסיעות — כי אם קרקע שבה ימשיכו להכות שרשים ואשר עליה יגדלו משפחות ענפות ובריות של איכרים.

פקידו משרד הפנים, שתיכנון את פנקס הזהות של האזרח הישראלי לא לקחו בחשבון אדם כמו מיכאל כריסנטי. בעמוד הנושא את הכותרת "ילדים" (עד גיל 16) שירטטו מסגרת נאה ובה שבע שורות — שורה אחת לכל ילד. לתים רחוקות, מתייצב במשרד אחד המחוזות אב לשמונה, תשעה או עשרה ילדים. או מוסיפים הפקידים את שמות הילדים בשולי העמוד, מחוץ למסגרת.

לגבי כריסנטי, לא עזר גם פתרון זה. כי בשום פנים ואופן אי אפשר היה לי הכניס את שמות כל 13 בנים, על גילם ומינם, בדף שהוקצה לכך — ועוד נמצא הילד מספר 14 בדרך. הפקידים מסרו לי

להדוף נחש.

מיכאל, בעל קומת הענק, פתקי רישום "ארעיים", לילדים שלא מצאו אכסניה רשית בניקס.

ביתו של מיכאל כריסנטי, במושבה מוגדל שעל שפת הכינרת, הוא בית אבנים מרווח. אולם גם החדר הגדול ביותר בבית זה היה צר מלהכיל את כל בני המשפחה שהתכנסו בו להצטלם. הבנים המבוגרים, גברים שזופים וחטונים, ישבו על כסאות או על הספה; הילדים הקטנים יותר סיפסו על ברכיו, ורועותיו וכתפיו של אביהם, או ניסו להוריד רובה צייד ממחבואו על גבי ארון הבגדים; הצעירים מהם שיחקו על השטיח. מרדכי, בן שמונה החודשים, נישא על זרועות אמו. כולם דיברו, צחקו והתווכחו בבת אחת, כאילו לא היו החיים לגביהם אלא שעשוע אחד גדול וממושך.

משפחת כריסנטי, המהה למעלה ממחצית תושביה של המושבה הגלילית החתיקה, עברה למוגדל עוד בשנת 1908. או היה מרדכי כריסנטי סוחר-נווד לבנים ולדברי סיקיית, שהתגורר בצפת ועבר עם מרכולתו בין ישובי הגליל הערביים. באותה שנה הופיע בצפת משה קליקין, שבא מארצות הברית על מנת להקים במוגדל חווה חקלאית לבצילה, ציונים אמריקאיים שקנו חלקות אדמה נרחבות על שפת הכינרת.

מרדכי חיסל את מלאי סחורתו ועבר להיות פועל חקלאי במוגדל. כאשר נפטר לפני שנתיים, בגיל 70, השאיר אחריו שלושה בנים, שש בנות, 50 נכדים ו-15 בתים מאוכלסים בצאצאים הנושאים את שם משפחתו ומעבדים את אדמתם.

סיפוריו של מיכאל כריסנטי על אביו מסופרים — ונשמעים — באווירת ה"ערצה מקודשת. כי במשפחת כריסנטי, "אבא" היא המלה החשובה ביותר במי לון העברי. אחד הסיפורים האהובים מ"תאר את נצחוננו של כריסנטי הראשון על פורעי הסביבה.

נזכר מיכאל (42), בעצמו צבר ילד מיגדל: "הערבים היו עוקרים את מטעי הזיתים של המושבה. הם היו באים בלילה, מחבלים במטע, מפרקים את בנין הבאר וגונבים את האבנים. פעם ארב להם אבי. הוא תפס שניים מהם, היכה את ראש האחד בראש השני וריסק את גולגולתם. אחר כך שיחרר אותם.

אחרי ששיחרר אותם, הוא לקח סכין ודקר את עצמו בגולגולתם. בבוקר הלך להתלונן אצל המושל התורכי שהערבים חתכו את רגלו ופצעו אותו באופן רציני.

אבא היה נתון צרפתי. התורכים לא רצו לריב עם הצרפתים. המושל קרא לי ערבים, ציונה עליהם להתפשר ולהתחייב שלא יחבלו יותר במטעי המושבה. הערבים מלאו אחרי הפקודה ואבא החתים אותם על כל עץ במטע. מאז שרר שקט באזור. אבא ניצח."

בניו של מיכאל שמעו ספור זה כבר עשרות פעמים. בכל זאת, היתה הבעה של הערצה תלויה על פניהם במשך כל זמן

שדה. לפני שהפועל הספיק להכניסה לאורחה, השתלטו הזדמנות מצויינת לספט על כל פינה פנויה ולצאת לסוסה כמו שמתייחס ילד עירוני לחתול הבית.

אם חלק רוצה לשחק מיחשק אחר, זה אינו מפריע. ברוך השם, כדי לנהל שלושה מיחשקים שונים.

מיסדר המשפחה. כל בני המשפחה מתכנסים על מדרגות הבית לצילום משפחתי כללי. לפי סדר המספרים נראים בצילום: (1) מיכאל האב, בן 42; (2) מרים האם, 40; (3) שרה, אשתו של הבן השני יואל, בן 20; (4) המסומן במספר 4; (5) צפורה, אשתו של משה (6) הבן הבכור, בן 21; (7) הבת הבכורה, כרמלה, בת 24; אשתו של יוסף (8); (9) ציונה, בת 16; (10) מנחם, בן 13; (11) אביגדור, בן 11; (12) אהרן, בן 10; (13) מסדה, בת 8; (14) שמואל, בן 7; (15) ירמיה, בן 5; (16) אלי, בן 4; (17) מרדכי, בן 8 חודשים; (18) זחבה, הנכדת, בת 10 חודשים; (19) אלי, בן 4.

הסיפור. "אבא מספר", לחשו לכל מי ש"נכנס לחדר, תוך כדי דבריו של מיכאל.

"אבי, מרדכי כריסנטי, המשיך מיכאל, השתתף בשביתה הראשונה בארץ-ישראל את השביתה ארגן פועל אחד בשם יוסף טרומפלדור. יום אחד בא טרומפלדור ואמר שממחר יתחילו לעבוד רק שמונה שעות. קליקין שמע ואמר שיפטר את כולם. אבל השביתה התקיימה בכל זאת ומאו עבדו באמת פחות — לא שמונה, אבל רק עשר שעות. עשר הן פחות משמונה-עשר, על כל פנים. טרומפלדור ואבא נצחו."

במשפחת כריסנטי מנצח האב תמיד.

העובדה שמשפחתו היא אחת הגדולות ואולי הגדולה ביותר בישוב היהודי בישראל, אינה מטרידה כלל את מיכאל כריסנטי. אבא הקים משפחה גדולה וגם אני מקים משפחה כזו. אסילו גדולה יותר, הוא אומר, כשחיוך מוסתר תלוי על קצה שפמו העבות.

כיצד מתפרנסת משפחה כזו? אנחנו לא מורדניים. משפחה גדולה היא

מזל, לא אסון. אפשר לפרנס את כולם. העיקר שתהיה מספיק אדמה בשביל כולם, מסביר מיכאל את עיקריה הפשוטים של כלכלת משפחתו. בניו הנושאים, העומדים לצידו, וחתניו, מאשרים את דבריו בנענוע ראש. גם הם מתכוננים להקים משפחות גדולות.

מיכאל כריסנטי עצמו אינו יכול לעבוד יותר. חולית גבו נשברה בעבודה המאד מצת. הוא ממלא עכשיו את תפקיד מרכז המשק, מנהל את כל פעולות היצור של העבודה החקלאית. את מרותו הוא מטיל במשפטים קצרים וגמוכים מאד.

"אבא, כרמלה אינה רוצה להצטלם, מלשין יואל, 20, על אחותו הבכירה, 24. "תגיד לה שאני אמרתי, שתבוא מיד!" מסכם מיכאל את הוויכוח הקצר.

"אבא אמר: מדגישה פעם נוספת אשתו מרים, 41, שהיא ילידת הארץ וצפתית מ"ילדותה. "תגיד לה שאבא אמר!"

גם מרים, ממש כמיכאל, אינה רואה שום דבר מיוחד בעובדה שהיא אם לשלושה עשר ילדים וסבתא לנכד — כשהיא עצמה מחכה לילד נוסף בחודשים הקרובים.

(חמשון סעטוד 9)

ושל נטיבויות המפרץ הפרסי, והמעבר ב' תעלת סואץ. ניתוק הנפט — אם בשדות עצמם ואם בתעלה או בצינורות — הוא מסקדין מוחת לכלכלה הבריטית.

לכן לוחמת בריטניה על עמדותיה הצבאיות האחרונות: בקפריסין, בעיראק, ובירדן. גם למענה זאת מלחמת-קיום.

בוז ובוז. משך זמן רב היתה השיטה הבריטית פשוטה ועקבית: בוז לצרפת, בוז לישראל. בריטניה הכירה עוד מן ההתחלה בעוצמתה של התנועה הלאומית הערבית. היא לא ניסתה ללחום בה, כמו צרפת וישראל, אלא לרכב עליה ולהטות אותה ל' אפיק רצוי לה.

לגבי מדינה קולוניאלית, היה זה חשבון מוטעה. הוא האט אמנם את קצב שקיעתה של בריטניה, אך לא יכול היה למנוע אר' תה. ברגע שנמצא מנהיג פעיל לתנועה הלאומית הערבית בדמותו של עבד אל-נאצר, שוב לא היה מנוס מן הקרב.

הבריטים ניסו לדחות גם קרב זה. הם פינו את תעלת-סואץ, הסיתו נגד ישראל, ניסו להעסיק את המצרים בסודאן. אולם אי-אפשר היה לעצור את הרווץ המצרי. כאשר הלאים את התעלה, הבינה גם ברר' סניה ההססנית כי המאבק הפך לקרב ל' חיים ולמוות. היא הכריזה מלחמה בנאום שקט של סר אנתוני אידן, כאשר כינה את הסגן-אלוף המצרי בשם "פאשיסט".

ראש או זנב. תחלה ניסתה בריטניה לפלוש ישר' לאזור התעלה, אולם הרוסים והאמריקאים מנעו זאת. המצרי ניצל את השתות כדי לכבוש את ירדן במפנים. נצחון זה איפשר לו לפנות, כרצונו, נגד ישראל או נגד עיראק. אפשר היה להניח שקודם כל ישתדל להפיל את המשטר הפורבירטי בעיראק, ולהלאים את הנפט האנגלי.

הפעם הבינה בריטניה ששוב אין לה מה להפסיד. כמו צרפת, יכלה גם היא ל' הגיד: "עבד אל-נאצר או אני". היא העדיפה את האפשרות השנייה.

הרעיון הטבעי היה להפליש את עיראק לירדן. הוא נכשל לא רק בגלל התנגדותה המוצהרת של ישראל, אלא בעיקר מפני ש' היה ברור שהצבא הירדני והמוני הירדן יתנגדו בכוח לפלישה — אלא אם כן ת' קמה לה פלישה ישראלית למערב הירדן. בימים אחרים היתה בריטניה מתנגדת בכל כוחה לתפשטות ישראלית, ולו גם רק כדי לקנות את ירדות הערבים. גם עתה המשיכה תחנת-השידור הערבית בלב בקפ' ריסיץ להסית נגד ישראל מדי יום ביומו.

אריה שאג — מי לא יראז' שאל ה' נביא הישראלי הערבים סברו כי שוב אין מה לירוא מפני האריה הבריטי. היה זה חשבון קצר-ראוי.

הנשר עוסק

גורם אחד ויחיד יכול למנוע את המלחמה ברגע האחרון. והוא הנשר האמריקאי.

בזמנים כתיקונם שולט גשר זה שלטון ללא מצרים כמעט על כל הגורמים — מלונדון, דרך פאריס, עד ירושלים. אולם משך כמה ימים, אחת לארבע שנים, ק' צוצות כנפיו של הנשר. במשך כמה ימים אלה הוא שוקע כל כולו בתוך קלחת הבחיר' רות. מי שרוצה לסדר עניינים בשקט, ללא התערבות אמריקאית, משתדל לעשות זאת בימים אלה.

סום עיקרי. לבחירות באמריקה חסר, עד השבוע, סלע-מחלוקת מרכזי. כמעט ולא היה זיכות בין שני המועמדים. קשה היה להבחין מה ההבדל בין דוויט אייזנהואר לבין עלי טיבסון. מלחמה במרחב יכלה לספק סלע כזה. הנשיא אייזנהואר רוכב על סוס עיקרי אחד: שהוא החזיר את השלום לאמריקה לעולם. הוא שם קץ למלחמת קוריאה, מנע

להתקיף-אבל מהר!"

משה דיין ולוחמי פעולת-הגמול
לג' הייתי במקומו של דויד בן-גוריון...

הצבא העיראקי. בעמוד אחר, מביא השבועון מאמר מאת ציר הלייבור בבית-הנבחרים, יאן מיקארדו, שביקר לא מומן בישראל אצל בתו, חברת קיבוץ. כותב מיקארדו:

"עד כה שימשה ישראל כדורגל במלחמה הקרה — הגוף היחידי שקיבל בעיטות משני הצדדים בבת אחת. היא גם היתה שעיר לעזאזל במאבק בין מצרים ועיראק על מנהיגות העולם הערבי, כשכל אחת השתדלה להוכיח ששנאתה לישראל גדולה מזו של השניה. עתה, כשהמצב הגיע לסף ההתפוצצות, היה זה כשלונו של המזימה הבריטית האחרונה שגרם לפתיחת מעשי האיבה בין ישראל לירדן.

"שמענו לאחרונה כי פעולות התגמול המאסיביות של צבא ישראל נגד הירדן היו רק הקדמה למלחמת כיבוש, שתנצל את מצבה הנוכחי של מצרים כדי לחסל את המובלעת הירדנית. אין כל הגיון בדעה זו. אילו היו אלה שיקוליו של בן-גוריון, היה יוצא להתקפה כבר לפני חודשיים, כשמצרים היתה נתונה במלוא עוצמת הסיכסוך עם בריטניה וצרפת סביב משבר הסואץ. אז גם לא היו עדיין ריכוזים בריטיים בקפריסין, העלולים להתערב לטובת הירדן. אם רצה באמת בכך, היה צה"ל מסוגל באותם הימים לכבוש את המשולש תוך ימים אחדים, לפני שאינו מעצמה היתה מצליחה להתערב.

"הסיבה למתיחות הנוכחית נעוצה במקום אחר: התפוררות האחווה הבריטית על הירדן, ותוכנית כניסתו של צבא עיראקי לשם. הצבא העיראקי גדל לאחרונה. הוא מצויד היטב בנשק בריטי, שסופק לו על-ידי-שבון אמריקה. בצבא זה משתנים כיום יועצים ומדריכים בריטיים, קיימת ההתחייבות הבריטית לאמן את הצבא העיראקי ולבנות את חיל-האוויר שלו. מובן שהצבא צבא זה מול גבולה, תגרור את ישראל למלחמה מיידית.

"... לעת עתה נדחתה כניסת העיראקים — לא מפני חשש של התערבות ישראלית, כי אב מפני החשש שהאגף הפרו-מצרי של הלגיון יתנגד בכוח להשתלטות עיראקית. והעיראקים נרתעו מפני חשיפה כה גלויה של השקרים על אגדת האחדות הערבית. גם במקרה זה, נסתיימה המזימה הבריטית בתוצאות הפוכות מאלו שקיוותה להשיגן: העיראקים הבעד-בריטיים נשארו בחוץ, ואילו ידידי מצרים השתלטו על המצב.

"על כל פנים, אם תוחת' ישראל שותקים עדיין, הרי זה רק בגלל איכניסתו של הצבא העיראקי לירדן. ברגע שיוזו, ירעמו התותחים."

ההזדמנות עכשיו. את הערכת הסיכויים למלחמה, נתן השבועון מפי פרשנו הצבאי. בתום ביקורת על שני ספרים אנגליים שתיארו את מלחמת תשי"ח, אחד מצד הערבים ואחד מצד צה"ל, הסביר הפרשן מרוע מחייב ההגיון הצבאי כי ישראל תחסל בהקדם את המובלעת הירדנית. כתב הפרשן: "יתכן מאד כי זוהי ההזדמנות לחסל את המשולש — אותו פגיון המכתן ללבה של הלאיבה — ולהרחיב את גבולות ישראל עד לתחום הטבעי, המחוייב עליידי ההגיון הגיאוגרפי והצבאי כאחד — נהר הירדן.

"... אילו הייתי במקומו של דויד בן-גוריון, ואילו היו השיקולים צבאיים השיקולים היחידים שקבעו את מעשי — הייתי מחליט להתקיף. אבל מהר — לפני שתלך ההזדמנות לאבוד."

המתיחות בין ישראל לשכנותיה העסיקה השבוע את עתונאי ומדינאי העולם לא פחות מאשר העסיקה את אזרחי ישראל. ניו סטייטסמן אנד ניישן, שבועון בעל חשיבות רבה מאד בדעת-הקהל הבריטית, הקדיש לא פחות מחמשה מאמרים לשאלה זו.

במאמרו הראשי, כתב השבועון, המבטא כיום במידה רבה את עמ' דתה הרשמית של מפלגת העבודה הבריטית: "לפי כל הסימונים, לא ייכנס צבא עיראקי לירדן. אך ה' מצב המתווה ימשיך להיות הרה" סכנות. בשעה זו מותרו שריון סורי לאורך הגבול, מול ישראל ו' ירדן כאחת. ואילו בתוך מדינת ישראל מתקרב מצב-הרוח לנקודת' משברי. עתה נשאר רק לראות אם בן גוריון יחליט שהתערבות סורית מהווה איום לבטחון מדינתו או לא." מה תעשו בריטניה אם תחליט ישראל לפעול? על כך משיב הש' בווען: "כמעצמה התחומה גם על הצהרת שלוש המעצמות וגם על חוזה ההגנה הבריטי-ירדני, מוגדרות

ההתחייבותנו בצורה ברורה: אם תכבוש ישראל את המשולש ממערב לירדן, חייבים אנו לבוא לעזרת ממלכת הירדן. השאלה היא רק: איך נעשה זאת?

"כל עוד לא נפתרה סופית, בעיית הסואץ, ספק אם הממשלה תוכל להטור את כותה-המחץ, המרוכז כיום בקפריסין, למלחמה בירדן. אולם גם במקרה שהצבא הבריטי יתערב במלחמה זו, אין כל בטחון כי התערבותו תהיה בעלת משקל מכריע. יחד עם זאת, נעה דעת-הקהל בבריטניה בהתמדה לטובת ישראל, והיא לא תסכים בשום אופן להפצת ערים ישראליות על-ידי מטוסים בריטיים, ואף לא להרעבה האיטית שתבוא כתוצאה מסנקציות כלכליות נגד ישראל."

בריטניה חייבת לפעול. אחרי שפסל את הרעיון של התערבות צבאית בריטית במלחמה בין ישראל לשכנותיה, המ' שיק השבועון לנתח את גורמי המתיחות ואת הסיבות שהביאו את בריטניה לאולטימ' במרחב.

"משך שנים יכולנו להסתיר את פשיטת-הרגל של המדיניות הבריטית בשטח זה רק הודות לאיטיות חזירתה של ברית' המועצות למזרח-התיכון, וכן הודות לאגדות שנוקמו סביב עוצמתה של האימפריה הבריטית. עיסקת הנשק הצ'כית, וכש' לוננו בפרשת הסואץ, חשפו את חולשתנו האמיתית. אי-הצלחתנו להגביל את זרם הנשק למזרח התיכון נטלה מדינתו את האפי' שרות לפעול כשופט-מסקה, כפי שהתחייבנו לעשות.

"אך אין אנו יכולים להתעלם מהאחריות המוטלת עלינו. מצד אחד, איננו יכולים להשלים עם חיסולה של ישראל, המדינה המזרח-תיכונית היחידה הרוגלת באותם ערכים שאנו דוגלים בהם. מצד שני, איננו יכולים לסמוך את דינו על מדיניות של התפשטות הרוקפנית, אשר ישראל תהיה חייבת לנקוט בה, אם רצונה להמשיך ולהתקיים.

"אין טעם לומר שבריטניה רואה את תפקידה בשמירה קפ' דנית של שביתת הנשק. זה לא מספיק. כל עוד מסרבות מדינות ערב לחתום על חוזה שלום או ליישב את הפליטים, וכל עוד שהן ימשיכו להחדיר מסתננים אל תוך שטח ישראל, ילך הלחץ על ממשלת-ישראל ויגבר, בדרישה להתפשט מזרחה. כי עליידי תמיסת המובלעת הירדנית תבטיח ישראל לעצמה שליטה על מימי הירדן, תסלק את האיום הצבאי על תלאיבה ותצעד צעד ניכר לקראת עצמאות כלכלית.

"ישנן עוד סיבות להתערבות ישראלית. בראש וראשונה ע' מדת התפוררות העוצמה הבריטית, העשויה להביא בעקבותיה חלוקה של מזרח ממלכת הירדן בין עיראק וסוריה. במקרה זה, תיאלץ ישראל לכבוש את הגדה המערבית.

"על כן ברור כי בריטניה, אשר גרמה למשבר, חייבת לבחור בעמדה תקיפה. הברירה היא בין נטישת ישראל לחלוטין, לבין הגשת עזרה שתאפשר לה לבצר את בטחונה. אין אפשרות שלישית. ברור כי איננו יכולים לבחור באפשרות הראשונה ונשארת רק השנייה.

"על כן, עלינו תחילה לחדול מלבקש את ירדות הערבים — שלא תינתן לנו בלאו הכי. שנית, עלינו לדרוש מברית-המועצות גישה מעשית ושקולה לאזור זה, עליידי שיתופה בדינוים וב' הכרעות. שלישית: בריטניה חייבת להבהיר לכל הנוגעים בדבר כי הינה רואה בהסדר טריטוריאלי ופוליטי סופי דבר שלא הותר עלינו."

הסתבכות אמריקאית בהודו-סין. עתה לא יכול היה להסתובב במלחמה מרחבית, מבלי לסכן את בחירתו מחדש. לכן ניסה למנוע את המלחמה עד הרגע האחרון. לכן לא יכול היה לעצור את הכוח הישראלי ב' צאתו לקרב. החמירו את מצבו מליוני הקולות היהר' דיים. שום מועמד אמריקאי אינו יכול

עורך שומן

ממחסי הסוכנות בצרפת הוסר לא מזמן שלם, בו היה כתוב באנגלית, בין השאר, די ניואיס אייג'נסי פור פלשתיין. השבוע נדעה הסיבה: ראש הממשלה דוד בן גוריון, שעבר במקום במכוניתו, שלח אחריו מכתב אדיב לסוכנות, בו ביקש לדעת באיזה מקום בדיוק נמצאת המדינה הזאת, פלשתיין, שאתם מתכבדים להיות הנציגים שלה... פרקליטו של עמנו בן גוריון, עורך הדין מיכה כספי, טען בשעת שמיעת עזרתו המוקדמת של אליהו ספקטור, שנערכה השבוע, כי התביעה תשדל להוכיח ששורת המתנדבים התכונה בעצם להשמיץ לא את הכן אלא את האב. ענה לו על כך השופט ד"ר יוסף לב: "אם תצליח להוכיח זאת, זה יהיה רע מאד בשביל הקליינט שלך. הוא לא יקבל אף פרוטה פיזיים, אם יתברר שלא הוא הנציג זק". . . השבועון האמריקאי ניוזדיק, ש הקדיש השבוע את עשרו לרב אלוף משה ד"ר, הוסיף לרמס'כל בת אחת, שאיננה קיימת, במקום שתי בנות, ככתוב בניו ז'יק, דין הוא אב לבת אחת (יעל) ושני בנים (אהוד ואסף) . . . הולכר'כיל טוענים, כי אותו, סופר מיוחד מסתורי המלחה את שרה חוץ לשעבר משה שרת בכל מסעותיו במזרח הרחוק ושולח משם כתבות מפורסות וארוכות כאורך הגלות על כל קבלות הפנים והכבוד והיקר ועיתונים דבר ונירוטס פוסט, איננו אלא עיתונאי לשעבר בשם משה שרת . . . אגב, כשיחזור שרת לארץ, הוא עתיד למצוא דירה חדשה, תחת דירתה החדש שאתה נש. חברת אחת עוסקת כעת בבניית דירה למענו על גבי גג של בית ברסוב בלפור בשכונת סלביה בירושלים. שרת התחייב לשלם את מחיר הדירה תוך 10 שנים . . . לכתיבי חדש זכה השבוע ח"כ מפא"י יוסף אלמוג, ש חבריו החלו לכנותו "אתאיסט", לא בגלל אפיקורסותו, אלא בשל עיסוקו המרובה ב"פשת השביתה בבית החרושת אתא . . . ראש עיריית רמת גן אברהם קריניצי החל לקבל טיפול במקוון חנוט, כדי להיפטר מעודפרישומן. אמר על כך אחד העיתונאים: "זה מוכיח שקריניצי עשיר עוד יותר מ" ארצות הברית. אמריקה, ברצונה להיפטר מעודפי שומן, מוכרת אותם כזול לישראל, ואלו קריניצי משלם ביוקר כדי שיקחו אותם ממנו".

★ ★ ★

מי שהיה ומי שלא יהיה

זיכרון שהספיר לאחרונה את בנות החב"ד הגבוהה בירושלים נגע במישרין לתכונת תהיה הגופניות של יובנקה ברוז'טיטוב, אשתו (השנייה) של המרשל היוגוסלבי. ה'

פסוקי השבוע

- ראדיו רמאללה, בהכחישו את השמועות על הירצחו של חוסיין מלך ירדן: "החלטנו של המלך האהוב נחושה — שלא להירצחו"
- ח"כ מפ"ם אמה לוויד'תלמי, בהתלוננה על מצוקת האשראי בהתיישובות העובדות: "בקיבוצים יש כיום פתגם עממי האומר, שכל העבודה עד ארוחת הבוקר היא עבודת-חינם. היא מכסה רק את תשלום הרבית."
- ח"כ צ"ב פרץ ברנשטיין, בהצטרפו בכנסת על איבקיאותו בענייני תעופה חדשה: "בזמני היו קיימים רק צמלינים."
- שרת'חחוף גולדה מאיר, בתשובה לשאלה אם ישראל מקבלת כיום נסק שאינו קשור בהתחייבויות כלשהן: "קבלת הנשק כרוכה בהתחייבות רצינית מאד — תשלום של מיליונים רבים. התחייבות יחידה זאת מספיקה בהחלט בשביל מדינה קטנה כשלנו."
- ח"כ חרות מנחם בגין, בתשובה לשאלה אם מרוכים תומכיו באוסר יוציה כנסת: "באופוזיציה לאו דווקא, אולם התומכים בי הם רבים דווקא בקרב חברי הקואליציה."
- שרי'הפיתוח מרדכי בנטוב, על התנגדותם של כמה שרים לבניית הרכבת לאילת: "אצלנו מאבדים כסת כדי להציל נוצה."
- שרי'הדואר ד"ר יוסף בורג, בדברו במסיבת כלכלנים על בעיית פירות המטבע: "מרוכב עצים אין רואים את היער, ומרוכב היטלים אין רואים את השערה."
- הרב הצבאי הראשי שלמה גורן, בהכחישו את הידיעה שהתפרסמה בעיתונות, לפיה נתמס רביצבאי לשעבר בהברחת מזוונות פסולות: "הוא מעולם לא היה רב צבאי. לכל היותר היה רביצבוע."
- הסופר ד"ר עימנואל אולסבנגר: "הדבר היחיד שאני מאמין לו בעיתון יומי — הוא התאריך."
- חמוצ'אלכסנדר זרחין: "השניאה שלנו הוא שאנחנו מנסים לחקות מדינות אחרות. במקום להתחיל מחדש בהמצאות האחרונות ביותר, אנחנו מנסים ללמוד מאחרים דברים שכבר התיישנו."
- הסופר ארנסט האמינגוויי: "הדבר הנורא ביותר לגבי הבעל כשאין לאשתו מה לומר — הוא האופן שבו היא איננה אומרת זאת."
- הצייר פאבלו פיקאסו, הודיע בשנאתו למבקרים: "ציור הוא כמו גבינת קמאמבר — מריחים אותה, ולא מסבירים אותה."
- השחקן פיטר יוסטינוב: "אנגלים אדוקים בדתם לעולם אינם הולכים בשבת לראות קומדיה. הם חוששים כי יפרצו בצחוק כיום אי בכנסיה."

מאחר שכדבריו, בפקודת הבחור אני יושב מאחורי בן גוריון. הכוונה: אחרי שזכה לתוספת קולות בבחירות האחרונות, עבר מליקומו הקודם למקום שנמצא באמת כמעט מיד מאחורי גבו של ביגי . . . ברמון ל נאמו של בגין, בו הציג את ירח'ן באר'ל כשר'האוצר הבא, התלוצץ שרהבריאות הפס"מי ישראל ברז'לי בנואם בכנסת: "בדאגה לאיש הקטן שוררת אחתה מושה למת בין מי שהיה שר המסחר והתעשייה (פרץ ברנשטיין) לבין מי שלא היה לעולם שרהאוצר (יוחנן באר'ל)"

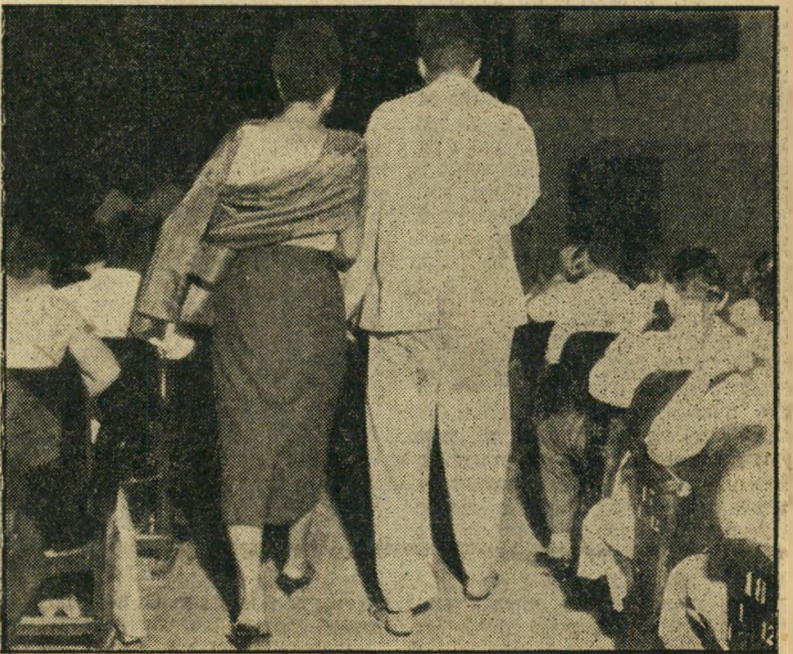
★ ★ ★

אחד במשפחה

נסיון תיאטרוני מיוחד במינו עומד לעשות השחקן זיגמונד טורקוב, שעבר מאדיש לעברית והופיע כבר על במת התיאטרון הרקאמרי. השחקן והבמאי החתיך החליט ל"הקים תיאטרון זוסא, בו יופיעו לא יותר מחמישה שחקנים. טורקוב הומין למען תיאטרוננו החדש כמה מחזות מקוריים, אך כמחזה ראשון הוא עומד להציג את זה קרה בשנחאי, מחזה סיני מתורגם, בו יר פיעו מלבדו גם תמרה סמסונוב ו"מאיר ינאי" . . . הבנה עמוקה במאכלים ובמשקאות גילה השבוע המשורר חיים גורי שכתב בלטרוב מאמר מקיף על "הוא, אך הזכיר בהזדמנות זאת גם כי הוא "חולה'אהבה לגבינות" . . . ראש ממשלת הודו ג'ואחר'לאל ניחרו שיגר השבוע מכתבתודה לדי"ר עימנואל אולסבנגר, שתירגם לעברית את האפוס הדתי ההודי בנהאד'גיסה. בהזדמנות זאת, סיפר אולסבנגר, שהוא צנום, גבה'קומה ושזוף, כי ל"עתים קרובות טעו בו וחשבוהו ליליד הודו. לאחר ששוחח פעם עם אורח מהודו, שאל אותו הלה באיזו עיר בהודו נולד. השיב אולסבנגר: "בגראיובה". כששאל ההודי הר כן נמצאת העיר, השיב: "במרחק 15 קילור מטר מחילנה" . . . עיתונאי שראה השבוע את ח"כ מפא"י יונה כספה עומד בשעת לילה מאוחרת ומשוחח שיהא ארוכה עם החון לייב גלאנץ, העיר: "זהה תוכנית מפא"י באומר ובצלי" . . . הקומפוזיטורית זורדינה שלונסקי, אחותו של המשורר אברהם שלונסקי, סיפרה השבוע כי פגשה באירופה את במאי'הקולנוע האמריקאי ה'מפורסם בילי וויילדר והלה הביע את רצונו לצלם סרט בישראל. אם ימצא תס'ריט מתאים" . . . השחקנית חנה מרון החליטה להקדיש מעתה את שעות הבוקר ללימודים סדירים ונרשמה כסטודנטית ב'אוניברסיטת תל-אביב" . . . הבמאי משה הלוי ושחקן הבימה אהרן מפקין הוד' מנו להשתתף בהגיגות התיאטרון היהודי על שם אברהם גולדפאדן בבוקארשט, במלאת 80 שנה להקמתו . . . בעדו שוהה באר צות'הברית, התחיל הסופר יגאל מוס'סי זין בכתיבת מחזה חדש, שיהיה ל'דעתו, המחזה הסוב ביותר שכתבתי עד כה."

זיכרון נתעורר אחרי שמשרד'החון בחר במתנה אישית, שנמסרה לה על ידי המשלחת של הכנסת בירושלים, ענק גדול ומאסיבי. כמה מן הגבירות טענו כי ענק גדול כזה בולט מדי ואינו הולם את הטעם הטוב, ואילו גבירות אחרות טענו כי יובנקה, ל'שעבר רביסרן בצבא הפרטיזנים, היא בע'לת גוף מלא ומפותח שיתאים לענק כ'זה . . . לפני שקרא לחיסול כל החשבונות הפנימיים בגלל שעת'החירום, עוד עיכל מנחם בגין את תוצאת העלבון שהועלב על ידי דוד בן גוריון בכנסת, כאשר טען ראש'הממשלה שהוא שופך דמעות'תנין על חללי צה"ל. בגין מספר כי לדעת שכניו בכנסת, "החחיר כמו סיד", וכי גם אשתו, עמה דיבר מיד אחרי התקרית בטלפון, טע'נה שקולו אינו כרגיל. בגין ראה שיום לפני התקרית, כאשר אמר יעקב חזן שהוא מאמין שבגין מתאבל על החללים כמותו, אמר בן גוריון לשכנתו, גולדה מאיר, "זה לא נכון!" ואילו גולדה שמה את ידה על כתפו כדי להרגיעו. בגין הבחין בכך

פיזמת המשחק

הפתעה רבה נגרמה לקהל שמיא את אולם רמה ברמת'גן בהצגת משחק הפיזימה, שעה שהופיע באולם, ולא על הבמה, צעיר מוזקן, לבוש פיזימה צבעונית. הצעיר, יחיאל ארז, הסביר לכל דורש בחיוך ביישני כי התערב עם כמה חברים שיופיע להצגת הקומדיה המוסיקאלית כשהוא לבוש בתלבושת הסתאימה לה, זכה בעזרת מצבע זה בסכום של 25 ל"י.

גלימטר

הגזרה חדשה
אך המחיר ישן:
49,500 ₪
אפי
תל-אביב, ירושלים-חיפה

עלה
באמצעות!
האמ"ל!

20000
15000
40000

אוקטובר
יוני
פברואר

הגרלות
בשנה
הפרס הגדול
40.000 ל"י
רכוש איגרת
בבנק הקרוב

1955
המילווה
העצומי
1980

סרטים אמריקה ללא איפור

עלילה ומשפט (אסתר, תל אביב; ארצות הברית). לילה אחד, בחוף פרטי בעיירה סן-חוגו, נמצאה גחיתה של נערה מוטלת על המדרגות המובילות לחוף. לידה ניצב נער מכסיקאי נסחד ונדהם. הוא הואשם ברצח.

הנער (רפאל קמפוס), לא הכחיש כלל שהיה בחברת הנערה. הוא אף סיפר ש'תינה עמה אהבים, וקרע את שמלתה עד שנמלטה ממנו וצנחה מתה. בית-הדין של העיר ניגש לשפוט משפט-צדק במשפט 'ה' מדינה נגד הנער אנג'ל סאבו'.

זהו משפט רגיל למדי. ספרו של הסופר דון מנקייביץ, לפיו הופק הסרט, לא בא לפתור את התעלומה סביב הרצח. הוא דן בפרשה שהוליכו טרם העזה לגעת בה עד כה, שהתרחשה סביב המשפט.

פסע בו מעורבת בעיה גועית, משמש גיצוף להצגת אש הגזענות. עליה ומשפט, אינו מסתיר זאת. הוא מעלה את הבעיה בכל חריפותה. מגנה את הגזענים למיניהם, המשתמשים בשנאת ההמון וביצרים האפלים שבו לביטוס מעמדם ה' פוליטי. הוא אינו מס' תיר שבמחצית השניה למאה העשרים יתכנו עוד באמריקה הרמוק' רטית, שוחרת החופש, משפטי ליניץ' ושנאת ג' זעים אפלה.

למרות שהמקראתי-זם הפיל בשעתו קרבנות רבים, דוקא בהוליווד עצמה, אין הסרט נר' תע גם מלהעלות פרשה זו, רואה גם בה רק אמצעי בו משתמשים אישים למטרות פרסום ותעמולה.

כל זה עלול ליצור את הרושם שעליה ר' משפט הוא סרט אנטי-אמריקאי גרוש בקורת עצמית נוקבת. למעשה, הגזענות והמקראתיזם הם רק נספחים למשי' מתו האמיתית של ה' סרט: גינוי הקומוניזם האמריקאי.

קבר האם הקרוי שיה. ג'ון פורד, המ' שחק בתור עורר-דין מתחמה הנקלע למשרדו של עורר-דין מומחה (ארתור קנדי), אינו קר' מוניסט. אולם הוא נר' פל במלכות שמעמדים

לו הקומוניסטים האמריקאיים. הוא מקבל עליו את הגנתו של שאבו, הופך לגיבור הלוחם נגד ההפליה הגועית, מופיע בעל כורחו באסיפת תעמולה ענקית של מפלגת העם, המשתמשת במשפט לאיסוף כספים למטרותיה.

תמונה זו של האסיפה ההמונית, היא אולי החזקה שבסצינות הסרט. כי יותר מ' שהיא מבקרת את הקומוניסטים, היא שמה ללעג את כל שיטת התעמולה והמגביות באמריקה. צופה ישראלי אינו יכול להשי' תחרר מן הרושם, שבאותה דרך בדיוק נע' רכות אסיפות המגביות היחודיות המאוחדות. בין גאום סוחס דמעות למשנהו מופיעה רק' דגית בטן.

„אתם מאמינים ביו" שואל ראש האסיפה את ההמון. „כן" עונה ההמון בשאגה. „עכשיו יוציא כל אחד דולר מכיסו, הי' אתה, אל תשחיק ואל תוציא חמישה דולר' עכשיו נפנסו כולכם בדולה, ים דולרים ירוק". הזרקורים מאירים אל ההמון. „עכ' שיו", ממשיך המנהיג הקומוניסטי, „עצמו את עיניכם לשלוש דקות ואני נשבע בקבר אמי הקדוש, שכאשר תפקחו אותו יהיה הדולר בידכם."

ההמון עוצם את עיניו והיפהפיות מוצי' אות מידיו את הדולרים. „עכשיו, ממשיך המנהיג, „למדתם שני דברים בדולר אחד. לא להאמין לאיש שושבע בקבר אמו. אמי למשל חיה והיא חברת המפלגה הרפובלי' קאית". ההמון מריע שבערצון. המגבית הקומוניסטית וכתה בתרופות ענק. קשה לקבל את תיאור הקומוניסטים האמרי

קאים. דורותי מק גחיר, היא קומוניסטית משום שבקולג' רצתה להיות שונה משאר התלמידים ולראות אישים חשובים. ארתור קנדי, התעמלן הקומוניסטי השחצן, מוכן להקריב את חי' הנאשם עליו הוא מלמד סניגוריה, לטובת המפלגה ולטובת הכנסותיו הפרטיות. כל הקומוניסטים הם כאלה, מ' שום שהם רוצים או כסף או פירסומת.

טעות במתכונת

חיי אדי דאצ'ין (אופיר, תל אביב; ארצות הברית) נמנה על סוג המוצרים ה' הוליבודיים, אודות תעשיית המוסיקה ה' אמריקאית, המיוצרת לפי מתכונת סטנדר' סית. מצד אחד בולעת מכונת-הייצור סיפור עלילה מלודרמטי, גרוש הצלחות וכשלונות, שהם מקור ההשראה לתעשיין המוסיקה. באותו קצב היא בולעת גם כמה חביות צבע טכניקולורי, שלוש-ארבע תומרות צר' חניות, סוגות של רקדניות בתלבושת מיני' מלית ועוד כמה חנויות הלבושה, מהימים הטובים של הקיסר פרנץ יוזף.

מה שנפלט מצידי השני של המכונה, דר' מה למוצר שנפלט ממנה עשר שנים קודם לכן או לאחר מכן. לכל צופה קולנוע נור' מלי, מלבד האמריקאי כמובן, גורם תבשיל

„עלילה ומשפט" כמו במגבית היהודית

זה בכרזת בחילה וקבס.

הצרה עם סיפור חייו של תעשיין המר' סיקה אדי דאצ'ין היא, שבשום פנים ר' אופן לא התאים למתכונת המקובלת. דרכו אל התהילה והפרסום היתה חסרת מכשולים, ואף על פי כן, דוקא משום שסיפור חיים זה, הוכנס למכונת הייצור כפי שהוא, ללא תוספות והבלטות, הפליטה המכונה, כמעט שלא במתכוון, סרט שהוא באמת שונה מ' אלה הנוצרים באותה מתכונת.

חרם על הבן. העובדה, שאדי דאצ'ין היה מוסיקאי בעל עמדה, היא סרט מקרי בלבד בסיפור החיים, שהדגש בו מושם על טרגדיה רומנטית פשוטה, כבעית ומשכונת. אדי, (טירון פאואר), פנתרן צעיר וכש' רוני, הגיע לניו-יורק לחפש את עתידו. תוך זמן קצר מצאו בתזמורת מפורסמת, ובחיקה של אשת-חברה מפורסמת לא פחות (קים נובק), שהוא נושאה לאשה. לאחר כמה סצינות רומנטיות, בהן מצדיקה כוכבת נובק את המחמאות שזורק העולם לרגליה מאז הופעתה בפיניקס, ולאחר לידת ילדם הרא' שון, עוזבת קים את החיים ואת המסך.

זוהי הטרגדיה היחידה בחייו של דאצ'ין. הוא מחליט שהאשם במות אשתו הוא בנו, ומסרב לראותו. תוך כדי שירותו בצ'י אר' צות-הברית, במלחמת-העולם השניה, נוכח אדי בטיפשות יחסו אל בנו, וכשמכרו ש' לום בעולם הוא מכריו בלבו שלום עם בנו. בעזרת צ'יקיטה (ויקטוריה שאו האוסטר' לית), אומנתו של פטר בנו, מצליח אדי ל' החזיר את לבו אליו בתוספת לבה של צ'י' קיטה עצמה.

מובי דיק

כשנשתיים אחר שלוש שנות הס' רטה באנגליה, חלס, אירלנד, הים האירי, האוקיינוס האטלנטי, איי מדירה והאיים הקאנאריים הסרט האחרון של ג'ון (מלכת אפריקה) הסטון היה ב' רור כי שוב הצ' ליחו חרנג' ברוס. להפיק סרט ענק. כי מובי דיק, הסיפור האפי' של היאנקים של

סרט השבוע

בין השאר, את אורסון חלס בתפ' קיד כהן מטיף-מוסר. סרט חשוב זה יוצג בהצגת ככו' רה קרובה, בעונה זאת.

וורנר ברוס

אמצע המאה שעברה שחיפשו אחר לזית-יענק על פני שבעת הימים, הוא הרבה יותר מאשר סרט הר' פתקות ימיות מרתקות.

מובי דיק הוא סרט אנושי גדול ומעוצב, לא פחות מספרו הקלאסי של הרמן מלוויל האמריקאי, ממנו נלקח התסריט. מובי דיק מספר על גורל רב-חובל אנית ציד-לויתנים אחאב (גרגורי פק, למעלה) המקויש

מכירת הכרטיסים החלה

ת'אטרון הבלט האמריקאי

בילי הזאמוט רחיאוו אנדת הנהר הסחורו נשף הסיים חופש לדמיון הברבור השחור

מכירת הכרטיסים החלה

ז'אן-אדם הברבורים משחק חדי' נושא וריאציות

צוברטים

חשמלית ושמה תשוקה

ת'אטרון הבלט האמריקאי אולם „הבימה" תל-אביב

שבועיים בלבד מה-17 לנובמבר

מכירת הכרטיסים החלה:

תל-אביב, „כנף" אלנבי 83, „רוקוקו", דיזנגוף 93

נורה קיי — ג'ון קריזה — רוזלה הייטאור — אריק ברוהן וכל הלהקה בת 68 איש

בלטים מאת ג'ורג' באלאנצ'ין, מריוס פטיפה, אגנס דה-מיל, ג'רום רובינס, יוג'ין לורינג ועוד.

מוסיקה מאת ליאונרד ברנשטיין, יוהן שטראוס, מורטון גולד, פ. צ'ייקובסקי, אהרן קופלנד ועוד.

כדאי למות אם אברהם שפירא מספיד, אך כדאי להזהר מפני עינו של נאחם

על רוב תוהפם ועזרתם ועלילותיהם של בני פתח-תקוה

מאת עמוס קינן

אמר המחבר: מי יטנה מספר לנפ לאות פתח-תקוה. אילו כל הימים היו וכל ארזי הלבנון קולמוסים ושמים וארץ מגילות וכל בני-האדם לבורים, אין מספר קים לרשום אף כהוא זה. כשם שכל ישראל הם בני אברהם יצחק ויעקב, כך כל בני פתח-תקוה הם אברהם שפירא. ואף על פי שידוע שכדאי למות אם אברהם שפירא מספיד, הרי אף הוא לא הספיד אלא כי קוצו של יוד. על כן — אך הקץ לדברים, הבה ניגש למעשים.

בפתח-תקוה יש פרדסים. לפרדסים יש פרדסים. לפרדסים יש בנים ובני בנים. פעם, כאשר פתח-תקוה היתה חלק של צרפת, היו בני הפרדסים יוצאים להשתלם בצרפת. וכל מי שקרא את ספריו של חגיית מוסה, יודע על קורותיהם והמוצאות אותם בבולחאר האיטלקי בפאריס. היום נשתנו הזמנים בעזנותינו, והם נוסעים לאמריקה. אבל מורה ישראל יקבצנו.

בפתח-תקוה יש קבוצת כדורגל. הכניסה לפי דוגמים 1000 דונג — חלוץ מרכזי, 100 דונג — שוער. בין השוער והחלוץ המרכזי — לפי דוגמים. פועלים שכירים לא מתקבלים אפילו לפי המלצה מיוחדת — הם לא יודעים לבעוט.

למה הלכו האנגלים?

בפתח-תקוה מודדים את השכל לפי הפרודוקציה. שכל לא פרודוקטיבי לא שווה כלום. כמו שאמר אותו פרדסן כאשר באו לדבר נכבדות בביתו שהגיעה לפרקה.

מה אתם מספרים לי? אמר, שהוא אינטליגנט? מה שווה לי האינטליגנציה שלו? אם אני כותב "לטט" בשתי ט"תין — נותנים. ואם הוא יכתוב "לתח" בשתי ט"וין — מי יתן?

מחוז לתפוזים אוכלים שם גם תרנגולות. והדאגה החשובה היא לשמור על התרנגור לות. פעם, בימי הבריטים, היה קצין אחד יהודי שהיה אויב לתרנגולות בלב ונפש. מדי בוקר היה יוצא ל"בירוזה" — הלא היא מרכז המושבה — ועיניו תרות לטרף. ר"ה היה כי ניצו שנים מבני המושבה והיכו איש את אחיו, היה הקצין תופס את שני הסוחחים, לוקח תרנגולת מזה ותרנגולת ה" מזה, כדי "לסתום את הפה לאנגלים ה" אלה, ימח שמם" מול שהאנגלים יצאו מ"הר, מפני שאותו קצין לא היה ישן בלילות כדי לא להפסיד ארוחה. אבל היום יותר גרוע, כך הם אומרים. היום אתה בא למשטרה או אפילו לא מכירים אותך. אין למי לסתום את הפה. אף על פי שבענין זה דומה שהם מגוימים.

נאחם והפוס

אויב השני לתרנגולות הוא הנאי "חוס". "נאחם" אינו אלא מארה, מול ביש. ואין לו לאיש או לעוף או לסוס ש"הנאחם" נתן בו את עינו הרעה. ויש איש אחד בפתח-תקוה שהוא הנאחם הלאומי. כאשר הוא עובר בבוקר בבירוזה, מגיפים הסוחחים את תריסי התנויות, ואומרים שלוש פעמים טפו טפו טפו והולכים הביתה. ביום כזה לא כדאי לעבוד, לא יהיה פדיון, ואפי"ש לאפילו לשבור רגל.

מעשה באחד השומרים שקנה סוסה חדשה, הון תועפות עלתה. סוסה יפה כמות לא נראתה מיום שנעלם אחרון האבריקשיקים. אפילו טרט ארום היה תלוי על צוואר כנגד עין רעה. ומה רצה הגורל, שבאותו רגע עבר הנאחם בבירוזה והסתכל בסוסה. כע"רסקו כאשר ראה הנהג את הנאחם ברחוב והתבלבל? לאחר כמה וכמה מקרים לא נעימים ש"

קרו, הונהגה תורנות. וכאשר יוצא הנאחם מכיתו, מיד עוברים הרצים להודיע למעוניינים, וכל שומר נפשו ממהר להימלט על נפשו למקום מבטחים, ולהשומע ינעם. ה" שיטה נשאה פרי, ובשנים האחרונות מעטו האסונות בפתח-תקוה במידה ניכרת.

האיש מתחת לארזו

בעניני עבודה וייצור מקפידים ב"פתח-תקוה מאד. ובעלי הפרדסים מש"כימים קום כדי להעיר את רגשותיו של איש העמל. באידיש ובערבית זה הרבה יור תר עסיסי. יש גם יותר משלים ופתגמים

ארמה להיקבר

יום יש צרות עם מס הכנסה. מה ירוצים מהם, שישלמו? וכך הוא אומר, הפרדסן: "אם אני מבזבז כסף על חליפה,

דוגמים יש לך בכלל? אפילו לא בשביל להיקבר!"
מה שנכון נכון. אני שותק.

אללה ירחמו

פעם לפעם מת משהו מהזקנים. לא כל כך מזיקנה כמו מאכזבה מהדור הצעיר. או קוראים לאברהם שפירא להס"פיד, והוא אומר: "הלך פישל, אללה ירח"מו."

מה אתך, אומרים לו, הרי פישל חי ועומד על ידך?
מתגרד אברהם שפירא בפדחתו, ונוכר ש"מיכל הוא גיסו של פישל, ואומר: "הלך מיכל, אללה ירחמו."
מה אתך, אומרים לו, הלא גם מיכל חי ועומד פה על ידך?

מתגרד עוד פעם אברהם שפירא בגבחתו ואומר: "אין דבר, לא חשוב מי, אללה ירח"מו." ובאמת, לא חשוב מי. אלוהים הטוב והרחום יחון את נשמותיהם של כל בני אם המושבות ששירת חייהם באמצע נפסקה.

למה לא לטפ?

אמנם עברו שנים רבות מאז הלך איש בשם שטמפטר ברצל מהונגריה ועד מל"בס כדי להפוך עמק עכור לפתח-תקוה. ר אמנם במקום בקתות בנות מוקפות פרדסים הטובלות בצל ברושים ומוקפות פרדסים נותני ריח, בנו שם עתה בקתות בנות שתי קומות ובתחתיתן מוסך קטן פרטי, ואמנם אין זה נאה ואין זה יאה לכתוב "לטט" בשתי ט"תין, אבל בכל זאת, אם אוסי שוה משהו, הרי פתח-תקוה שמרה על אד"יה, ואף בהיותה עיר עדיין אינה אפילו עיירה אלא מושבה. על כן, נרים כוס מין חפוזים ונאמר: "אל, פתח-תקוה נצור."

או היא לפחות בארון. אבל מה יש לי ממס"הכנסה? קדחת. קח את הפתקאות, קח קח." אבל בכל זאת יודעים בפתח-תקוה להפוך כל קללה לברכה. ואם יצאו הערבים, הרי השאירו אחריהם קרקע נטושה. ואת הקר"קעות האלה אפשר לעבד.

"כמה אתה מעבד?" אני שואל אחד מהם. "1500 דונג", הוא עונה. "וכל זה בעצמך?" אני שואל.

"בטח!"
הרי אפילו קיבוץ שלם לא מעבד הרבה יותר מזה, אני עונה בתמיהה.

ההוא מסתכל בי ברחמים ואומר: "מה הם יודעים, אלה בקיבוצים? הלא אין להם שכל פרודוקטיבי ואיך יכול להיות לאדם שכל פרודוקטיבי אם הוא לא עובד בשביל עצמו?"

"דווקא יכול להיות", אני אומר. "מה אתה מדבר", הוא אומר לי, "כמה

מאירי עינים. אבל בענין זה הדור הולך ופוחת, ויש גם אסכולה עברית, של ה" צעירים. כמו עיני ראיתי אחד מהם מקלל בעברית.

הימים הטובים היו כאשר היו ערבים. איפה הם, איפה הם. הם עבדו בשמונה גרוש ליום. היה רק אחד בכל המושבה שעבד בעשרה גרוש, והוא היה בטוח ש"הוא מלך. אהה, שמחה נמהרת! אותו ערבי לא ידע לספור, אפילו לא באצבעות. יום היה לוקח ממעבדיו שנים שלושה גרשים, אבל מעולם לא ידע כמה. בסוף השבוע, כאשר היה בא לקחת את שכרו, היה המעביד אומר: כן כן, אבל לקחת כבר חצי לירה.

"לא נכון", אמר הערבי בערמומיות, "ל"קחתי רק ארבעים גרוש", ובטח לוקח ער"שה. העיקר, הוא קיבל עשרים גרוש ר"היה בטוח שהוא הכי עשיר במושבה. בזמן המהומות היו מחביאים אותו במ"

במדינה

קצר כארץ, כאורח האיגוד הישראלי למל-
חמה בשיתוק ילדים — אילנשייל, מצא את
שיטות איסוף הכספים של האירגון כוש-
לות למדי.

היושב ראש הבוסטוני חזר לעירו, אסף
אלף קופסאות התרמה של האיגוד האמרי-
קאי למלחמה בשיתוק, שלחן לישראל.

מלחמה פסיכולוגית. השבת יופיעו
ברחובות תל-אביב ורמת-גן כאלפיים מת-
רימים מתנדבים, יערכו מצעד פרוטות יש-
ראלי בעזרת קופסאות התרמה מבוסטון.
מצעד זה יהיה כדוגמת המצעדים הממוניים
הנערכים ביום זה — יום הולדתו של פרנ-
קלין רוזבלט המשותף ליום הקרן, ברחבי
ארצות-הברית.

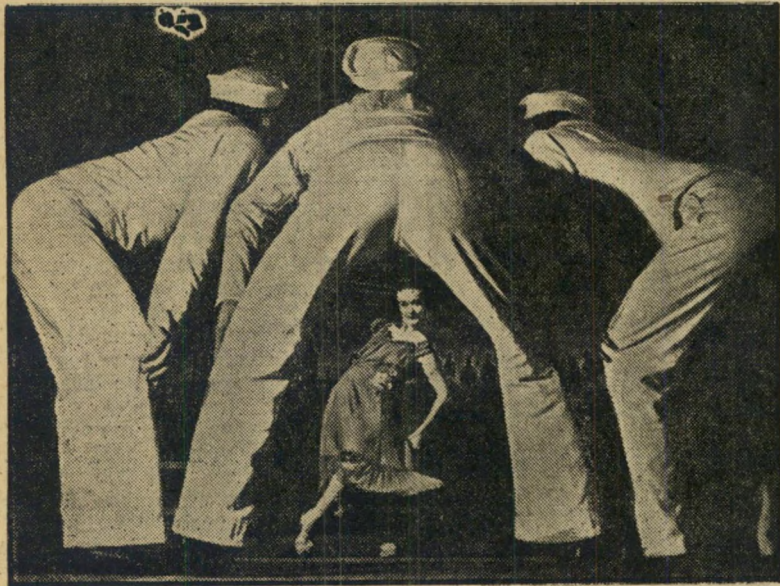
ההבדל הבולט לעומת ימי סרט אחרים,
יתבלט בדיהום של המתרימים: הם יחזיקו
לוחיות קרטון צבעוניות שאליהן מוצמדת
שפופרת פלסטיק שקופה.

למיכלית השקופה תהיה גם השפעה פסי-
כולוגית. עיני מתרימו מצד אחד ובני לוי-
יתו מצד שני יאלצו את התורם לתרום תרומה
גדולה יותר מזו שהיה משלשל לקופסת פח.

ציור

חזרה גפארים

אפשר לצייר שני משולשים משוטטים בין
יער קוביות ולקרוא לזה בשם "תקומת
ישראל", או שתי קוביות משוטטות ביער
של משולשים ולקרוא לזה בשם "שעת
מנוחה בקיבוץ". מי עושה כך מובטח לו
שיזכה להכרה הנאותה, כי בישראל שופטים
את האיש היוצר לפי הכותרת בה הוא מכ-
תיר את יצירתו. וההבדל בין הקדמה ובין
הריאקציה הוא ההבדל של ניסוח כלבו.
יהודה ניימן הוא המקרה ההפוך. הוא
מציר בסגנון אבסטרקטי. הוא מצליח ל-
מלא בדים בתוכן סיוטי, בהרמוניות צב-
עוניות מרהיבות ועדינות כאחת. קשה ל-
האמין שכמעט ללא נושא אפשר להגיד הרבה.

דמיון חופשי של מה שצפוי לצופי "תיאטרון הבלס האמריקאי" אפשר לקבל מחתמונה
למעלה. חלקיחת מתוך הבלס, "חופש לדמיון", הזכור היטב מן הסרט "יום אחד בניו-יורק".
"חופש לדמיון", לפי המוסיקה של ליונרד ברנשטיין והכוריאוגרפיה של גרוס רובינס,
הוא אחד מיצירות הבלטים שיצג "תיאטרון הבלס האמריקאי" בישראל, בסדרת הופעותיו
חגיגה בארצות הברית, אחר שמשרד החוץ האמריקאי ביטל טיזרת טעמוזה להיערך בקאחיר.

יהודה ניימן השתלם בספאריס באמנות,
סיים את בית הספר הגבוה לאמנות דקר
רטיבית. יגידו מה שיאמרו על הציור כי
פאריס היום — דבר אחד נעלה מכל ספק:
בפאריס לומד האמן את הגישה המקצועית
לאמנות. אדם שהוא בור בהנחת צבע, ש-
הטכניקה שלו לקויה, שצבעיו אטוריים מאד
אף על פי שהם כה צעקניים, למין זה אין
כל סיכוי בעיר האורות.

אף על פי שיהודה עדיין צעיר מאד, וזה
להבלטה בעתונות הצרפתית, כאשר הצליחו
תמונותיו למשוך את העין מבין כמה מאות
משל אחרים. זהו הישג גדול. ואין ספק ש-
בפאריס הוא עתיד להגיע להכרה בזמן קצר.
כאשר הגיעה אליו הידיעה על מות אביו,
מבקר התיאטרון י. מ. ניימן; ארו את המפיק
וחזר לתל-אביב. עתה הוא מציג את תמונתו
תיו בגלריה על שם צ'מרניסקי; ציור סהור,
אמנותי, מדבר ללב ונקי משמץ של גניבת
דעת. מה שאיבד התיאטרון כמותו של ה-
אב המבקר, שבה וקיבלה האמנות.

נוער

בניו של עקיבא

במועדון הירושלמי של תנועת הנוער
הדתית בני-עקיבא, ישב המדריך חבוש כיפה
סרוגה, סיפר לחניכיו בהתלהבות גדולה
על גבורת רבי עקיבא. באמונתו הגדולה
באלוהים, הסביר המדריך, "ידע רבי עקי-
בא לפרש את הפסוק ואהבת את ה' בכל
נפשך — אפילו אם הוא נוטל את נפשך".
כעבור ימים מספר ניתנה לחניכים ההוד-
דמונית, לבדוק בצוחא על גופם את יכולתם
בקיום פסוק זה: "בכל מאורך — אפילו
הוא נוטל ממנוך".

היה זה כאשר החליטה ועדת השבת, שעל
חניכי התנועה לבקר בהצגת פשיטה-בכפר
של להקת פיקוד המרכז. ההצגה עמדה ל-
התקיים במוצאי שבת באולם י.מ.ק.א. והכר-
טיסים נקנו מראש.

אולם כשנאספו חברי השבת בשבת ללכת
להצגה, נזכרו לפתע בשיכחה טראגית. ה-
הצגה מתחילה בשעה 8.30, דקה אחת כלבד
לאחר צאת השבת. מכאן שההכנות להצגה
היו כרוכות בחילול שבת.

לאחר ויכוח קצר בין מצדיקי הבנייה
להצגה לבין שולליה, הוחלט ללכת אל
הרב זקס, רבה של שכונת זכרון-משה, שי-
ברר את ההלכה ויקבע את הדין.

על קידוש השם. פשרתו של הרב
היתה פשוטה: נחזק לברר אם הוכנה התפ-
אורה בשבת, אם כן, אסור לבני-עקיבא
להיגנות מההצגה.

בניתיים נפתחו רלתות האולם והקהל
החל להיכנס. אחרים מבני-עקיבא נכנסו גם
הם, אך יצאו כשראו שחבריהם אינם מצ-
טרפים אליהם. ההחלטה שנתקבלה היתה
חסרת פשרות: ההצגה אסורה.

חברי תנועת הצופים, שנמצאו במקום וי-
חיפשו אחר כרטיסים, קפצו על המציאה
ההו נכונים לשלם לבני-עקיבא מחירים
גבוהים מערך הכרטיסים. שוב נתעוררה

גם בנתניה „טרקלין ונוס"

רחוב הרצל 5
(ליד מספרת לוי)

בנהלת
רפאל הלפרין

לנתניה דרושה
אחות או נערה רצינית

לפנות: „טרקלין ונוס"
תל-אביב, רחוב ריינס 5
בין השעות 6 עד 7 אחה"צ

זאת היא רות נכון

היא עובדת בקרייה ובחנוכה היא תחתן עם
שלום שלה. הדירה כבר שכורה, הרהיטים כבר
הוזמנו, יש רק לדאוג לחליפת החופה לשלום.
אבל זאת בכלל לא בעייה כי רותי פשוט לוקחת
את שלום לחנות בה מתלבשים כל הנכונים —
טלמן ושות'.

שם אפשר תמיד לקנות חליפה לפי מידה
במחיר המתקבל על הדעת.

טלמן ושות'

תל-אביב, רחוב נחלת בנימין 27

(שני בסדרה)

שתיהן זולות...

אבל אחת מזוכית
והשניה עשויה קריסטל...
גב טקלטי הרדיו חמים
אולם לאחר האזנה לתכנית
באמצעות רדיו שניידר -
בעל הצליל המעולה יאפשר
לך להבחין ביתרונותיו
ובטיבו.

רדיו שניידר

מפעלי רדיו קליפור בע"מ

פרנץ פושקאש
כדור בלב נגע

הונגריה, הכדור והמות

ענינים קרובים ובוטרים יותר, הסיחו ה' שבוע את דעתם של רוב אורחי ישראל מהמתרחש בזירת הקרב ההונגרית. אולם במרכז שיחותיהם של ספורטאי ישראל ובי עיקר הכדורגלנים שבהם, עמד שמה של הונגריה. באופן בלתי צפוי בושרה להם הידיעה העלולה להביא לישראל את מאורע הספורט של השנה: נבחרת הכדורגל ה' הונגרית הביעה את הסכמתה לבקר בארץ בסוף חודש דצמבר.

שני צעדים, שנעשו בעת ובעונה אחת, הוכיחו את אמיתות הידיעה. סכני חיפה, שבזמנו ביקש מאת ההתאחדות ההונגרית לכדורגל היתר להביא ארצה קבוצה הוג' גרית, קיבל תשובה חיובית בתיקון קל. במקום קבוצה מדרגה שניה, נאמר בידיעה, תבוא הנבחרת ההונגרית כולה.

עוד בטרם הספיקו אנשי חכבי חיפה לעכל את משמעות הידיעה, נעשה כבר צעד מ' משי לקראת ביקורה של הנבחרת הכדורגל, הנראית כמועמדת הרצינית ביותר לתואר ה'טובה בנבחרות העולם. ציר הונגריה ב' ישראל ביקש היתר ממשדר החוץ לשהות 24 אנשי המשלחת במשך חודש ימים ב' ישראל.

העובדה, שאמני הכדורגל ההונגריים בחרו זוקא בישראל כזירת אימונים לפני מס' עם הגדול לאמריקה הדרומית עלולה היתה לשמש מחמאה מחניפה לכדורגל הישראלי. האמת היא שלא הכדורגל משך את ההוג' גרים, אלא הארץ עצמה. מדי שנה יוצאים אנשי הנבחרת לנופש באחת מארצות המזרח התיכון. השנה בחרו בישראל.

בזמן מנוחתם הסכימו ההונגרים להופיע בשלושה משחקים בתור נבחרת העיר ב' דפשמ. תענוג זה עלול לעלות למארחים בסכום כולל של 50 אלף לירות. לאוהדי ה' כדורגל היה המחיר כדאי. צהלו הם כשנודעה להם הבשורה: "לראות את משחקו של פוש' קאש ולמות".

אותה שעה היה כבר מוטל בספק, מי יקדים את מי בדרך לנג'עון, פושקאש או מעריציו הישראליים. ביום השבת לפני ה' צהריים הודיעה תחנת השידור של המודים בהונגריה, שרביסרן פרנץ (על משקל חלץ) פושקאש, נהרג בקרב רחוב כבודאסש (ראה גם במדינה).

רב סרן אנטושימי. לא היתה ידיעה העלולה להסעיר אנשים ברחבי העולם כולו כידיעה על מותו של פושקאש. מותם של עשרת אלפים אורחים לא נגע ללב איש כפי שמתו של אליל הכדורגל נגע ללב אהדי הכדורגל בעולם. דוקא משום כך נראתה הידיעה כבדיה, כאמצעי תעמולה של המודים נגד המשטר.

רביסרן פושקאש, לא זכה לתהילה בשל דרגתו הצבאית. הוא זכה לדרגה זו כפי שזויהה לה ספורטאים רבים בדמוקרטיה העממיות, שם מעניקים להם דרגה צבאית רמת חיים גבוהה ומשכורת שמה תמורת התעסקות בלעדית בספורט. עד לפני זמן קצר, היה פושקאש בן ה'

29, הנחשב למקשר הגדול ביותר שחי ביום מן הימים, זקן מדי עבור הכדורגל ההונגרי, הוחלף בצעירים ממנו. או החלה ירידתו של הכדורגל ההונגרי והוקנים ופושקאש בתוכם, חזרו ללבוש את מדי הנבחרת ה' הונגרית ולהחזיר לה את ההגמוניה בזירה הבינלאומית.

זה חמש שנים שההונגרים היו מושלים בכיפה בשדה הכדורגל. הם זכו במדליית הזהב במשחקים האוליפיים בהלסינקי, הגיעו לשיא כשניצחו את נבחרת אנגליה בשנת 1953. הגורם העיקרי בשרשרת הצלחות זו היה פושקאש, קפטן הנבחרת.

דרכו לכדורגל, היתה רגילה למדי. משחקים בשכונה מגיל 12 על המגרשים הריקים שבסרברי בודאפשט, כניסה לקבוצת נוער ומשם לקבוצה שזכתה במפתיע לעלות ל' צמרת קבוצות הכדורגל ההונגריות.

שנות עליתו המסחררת של פושקאש כ' כדורגלן מהיר בעל יכולת סכנית גבוהה היו שנות מלחמת העולם השניה. פושקאש היה אז חבר המפלגה הנאצית ההונגרית, שיחק רבות נגד קבוצות אוסטוריות וגרמני' יות בארצותיהן. הוא לא הסתיר גם את דעותיו האנטישמיות, גרם פעם לסילוקו של כדורגלן יהודי מהנבחרת ההונגרית.

תפקידו הקבוע, בו לא קם לו מתחרה, היה תפקיד המקשר השמאלי. פושקאש ה' שכנען ובעל פני הנער היה בעל יכולת ריזה גדולה וכשרון התבצאות המצאה בל' תי רגיל שהקנו לו את גדולתו.

אבדן חייו של פושקאש, יכול היה להיות הקת דם מסוכנת לכדורגל ההונגרי. לאחר שלושה ימי אבל ברחבי העולם על מותו של השחקן, יכלו המתאבלים למחות את דמעותיהם, לשתות לחייו של פושקאש: סוכנות הידיעות ההונגרית הודיעה כי הוא חי וקיים.

אף על פי כן נראה היה השבוע, נוכח המאורעות האחרונים בהונגריה ובישראל, שבואה של הנבחרת ההונגרית כולה עטוף סימן שאלה גדול.

במסלול המנהל לא התאפק

שבועיים לאחר שהגיעה קבוצת הכדורגל של מב' תל-אביב לארצות-הברית, נאלצו חברי הקבוצה להיפרד מאחד מחבריהם. היה זה כדורגלן שאול (אפולו של הכדורגל הישראלי) מתניה, שבאופן מיסתורי ארו את חפציו וחזר לישראל. הוא הספיק ל' הופיע רק בשל משחקים, דאחד בניו-יורק והשני בפילדלפיה.

כשחזרו חברי הקבוצה בשבוע החולף לישראל, התבררה תעלומת שובו המיסתורי של מתניה. הלימודים במכון להכשרה גור' פנית על שם ויינגייט בתניה, בו לומד מתניה, עמדו להתחיל זמן קצר לפני שובו לישראל. מנהל בית-הספר לא התאפק, שיגר מברק מיוחד לאמריקה בו תבע את שובו המידי של תלמידו ללימודים.

כתלמיד ממושמע, ויתר מתניה על תענו' גות העולם החדש, חזר אל ספסל הלמודים ומגרש האימונים.

סתם אחד מהחברה

שמעו מה בעטו של (994/1068): "ככל אדם הגון המכבד את עצמו, הגיע אף תורי לכתוב אליך. כל אדם שני שאני מכיר, מעריך את מדורך, ר' אני מוצא בו עניין רב משום שהוא נותן חתך די נאמן מדמותו של הנוער הישראלי... כיום הוא לא רק מדור להתכתבות, אלא כמעט מתחרה במדורה של לילי גלילי.

ובכן, הסיבה שגרמה לכתיבתי אליך היא כפולה. ראשית כל, הנני סמל תורן במחנה, ומי שהיה אי פעם בתפקיד זה יבין ללבי... מרוב שיעמום החלטתי פסח לנסות להפיגו על ידי כתיבה אליך. כיוון שתורנות זו תימשך עוד שמונה חדשים, יתכן שאינו נערה חנינית בעלת כשרון כתיבת מכתבים ארוכים, הפיג את שעוממי.

ברצוני שהכתובה אלי תהא חיפאית, ורק חיפאית, משום שבנות עיר זו הן הבנות בארץ. צורתה החיצונית אינה כל כך חשובה, אם כי חיצונית נאה רצויה.

אני, סתם אחד מהחברה, צבר, בוגר תיכון המתעניין במרבית השטחים מלבד מוסיקה קלאסית ובאלט."

איגרת למורה

עד לפני זמן קצר, היתה (994/1069) גרה בבית הוריה, מחלקת את זמנה בין שקידה על לימודים והשגת תעודת בג' רות, קריאת ספרים ונגינה וביילוי נעים. אך י' הגורל התערבה בדמותו התאקית של הצבא, והיא נשלחה לשמש כמורה ביישוב ספר, בתרשיחה. מוכן שהיא משתעממת למדי בשעות הפנאי שלה. על כן רוצה היא לכתוב מכתבים אל צעיר חובב מוסיקה ותיאטרון.

עברית, ערבית או אנגלית

שאני שוויצרי, אתם כבר יודעים. אך מה שמחויף ביותר לאגו שלי, הוא קבלת מכתבים מקוראים ערביים. לזאת היה מישוה קורא: השתלבות במרחב. הנגיחי על כן, לקבל את מכתבו של (994/1070) בן ה'20, הכותב, בין השאר: -

"אני מולטמי לפי הדת. אך אינני דתי כלל וכלל. אני מוכן להתכתב בעברית ובערבית ואף באנגלית. חובבות: ספורט, קריאת ספרים, סרטים דרמטיים. הבחורה שתסכים להתכתב אתי צריכה להיות גבוהה של 172-175 ס"מ, וגילה יהיה

הסיפוס שלי

"אוקיי" אמר יהודה גל מחיפה, אחרי שקרא את קריאת ההתנרות שלי. זוהי תמונה אשת, רינה, ולא איכפת לך מה תאמרי עליה. מה אומר? אינו הייתי גבר, הייתי שורקת.

בין 20-18. לא חשוב לי היופי אלא האופי."

מכונת וחוקי-לארץ

הן שתי חברות בנות 18-17 העומדות לנסוע לתקופת חר' דשים מספר לחוקי-לארץ. מובן שעל דבר כזה אי-אפשר לעבור בשתיקה, ולכן רוצות הן להתחיל כבר עתה בהתכתבות עם צמד בחורים, על מנת להמשיך כה בגולה הרוחית.

שתיהן גבוהות קומה, אומרות הן, ר' כן מרגישות הן את עצמן מתאימות לבלוגים גבוהים בני 22-19, "בעלי חוש הומור וכלי רכב". כן, גם תמונה הן רוצות. מיד במכתב הראשון.

אני חושבת שכעת צריך להיות בעל חוש הומור לא להיות בעל כלי רכב.

נקודה. סוף.

רוצות לראות איך כותב מלח (1072/994)?

"גובהי 175 ס"מ. מגיע לארץ כל חודשיים-שלושה. מעוניין להתכתב עם נערה, ברור חמודה, שתדע להעלות ב' כתב מחשבות ומעשים בלי מעצור ובר' שה. נקודה. סוף. מחכה לתשובה." בעצם, הוא לא כל כך מלה. הוא קאדט.

לביישנות, קיבוצניק

אם הנך קיבוצניק כבן 18, בעל תכר' גות צבריות וקוצניות ומוכיח שיש לך דם בשליחת תמונה - הרי ש(1073/994) היא בדיוק מה שרשם הרופא בש' בילך. היא נערה בגיל המתוק, 16, ביי' שנית מעט, שחיי העיר אינם לרוחה ואשר רוצה לצאת לקיבוץ עם תום לי' מודיה כגנת. מדוע, איפוא, לא תכ' תוב אליה? את הנושאים כבר תקבעו בי' נכס לבין עצמכם.

עליונות על ג'ובניקים

מפני ש(1074/994) הם שני מביים ב' אחת החטיבות ברקע האדום וגאים על כך, הרי הם בעלי רגש עליונות על מה שהם מכנים "הג'ובניקים המסכנים". ש' ניהם בוגרי תיכון של אשתקד עליונים, אוהבי חברה ומעל לכל - חובבי הר' פחקות.

מכתבים הנושאים כתב של יד עדינה של נערות בנות 19-17 תל-אביביות, ית' קבלו על ידם ברצון.

גם בן רעה

באחד ממדורי הקודמים, הצגתי בס' גיכס נערה שהרבתי לה את הכותרת "היא רוצה להיות רעה". נמצאה לה מחקה בדמותה של (994/1075), אם כי עלי להודות כי המקור היה הרבה יותר מעניין. ובכן נערה זו מספרת ש' היא בת 17 וחצי, שאומרים עליה שהיא רעה, אך בעצם אין היא כזאת. פשוט לא מבינים אותה. וכי ראתם מימיכם נערה בת 17 שיבינו אותה? היא בסור' זה שרק בחר כבן 23 יוכל להפין אותה על ידי התכתבות. לשם כך עליו להיות מצוייד בהשכלה תיכונית, צורה נאה ותמונה, "כדי שיהיה לי הרושם מיפוי שהיא בחור טוב."

כמו נפוליאון

אינני יודעת, אולי זה הומור יר' שלמי מקומי. אולי זה לסי סעמכן (1076/944):

"לפעמים אני עצוב כמו נפוליאון אחרי קרב וטרלו. הייתי עובר בשחיה את האוקיינוס האדיר כדי לזכות בסיסת גייר כמובן לא ריקה, דרך אגב אני לא שחייני. על הבחורה לא להיות גבוהה מ'162 ס"מ. השאר השאירי בשבילי." פנטסטי, לא?

זה לא הלך

כל זמן ש(1077/994) היו בתנועת' הנוער, הלך הכל למישרין. ברגע שעובו אותה, זה הפסק ללכת. חמש נערות אלה טוענות כי האשמה ב'סנובויות ר' רקבון". הן רוצות להתחנך אל המישה נערים החושבים ומרגישים כמוהן.

התנועה הכללית
סוכנות

THE American SHOE

סוליות ועקבים

סוליות

חזק x 3

אחריות

לנושך 6 חדשים

לסוליות נורון

גמאל ליד התהום

(המשך מעמוד 7)

נים של הקמה. אחרים נמצאים על-גבי ה- נייר בלבד: קמיקה, רסאות, מכונות, נייר, מלט. אבל אלה היו צריכים להצטייד על- ידי ארצות הגוש המזרחי, שטרם שלחו את הסחורה.

עבד אל-נאצר יודע כי הזמן והכסף בנו את צבאו. באופן רשמי גדל תקציב הבטחון החדש שלו ב-60 מיליון דולר. למעשה ה- תקציב גדל פי ארבע מסכום זה. צבא הקבע הוגדל מ-80 אלף איש לכמעט פי שתיים, והוא חמוש בגשק סובייטי יקר - אפילו אם הוא נמכר במחירים מוליים. צבא ה- שחורר החדש מיועד למליון מתגובים ל- פחות, ולמענם נפתחו חמשת אלפים לשכות גיוס. אימון החובה הצבאי הורחב לאחרונה אפילו לילדים בבתי-ספר עממיים.

לארץ שתושביה מרחיחים בממוצע מאה דולר לשנה, ושאוכלוסייתה גדלה ב-1500 איש ליום, הוצאה לאי-צדויות כזאת היא בעלת משקל מהניק, שאי-אפשר לעמוד בו. מצרים זקוקה ל-60 מיליון דולר לשנה ב- הכנסות חדשות רק כדי למנוע את ירידת רמת-המחיה הקיימת. ההכנסה גדלה ב-45 מיליון לשנה בשתי השנים הראשונות של ההפיכה - אם כי עבד אל-נאצר טען ל- מספר העולה בכמה מונים על זה בנאום ההלאמה שלו - וכל זה עדיין 280 מיל- יון דולר פחות מאשר בשנה האחרונה לפני ההפיכה.

תפקיד ללא גיבור

אור כל זאת לא קשה לראות מדוע הסיר עבד אל-נאצר את עינו בהרבה מהבעיה הלא-ניתנת לפתרון של עמו, ופנה לנצחונות הקלים והזולים יותר שציפו לו בעולם הערבי. בספרו הלא-מבוגר והמבובל, אבל המפורסם, פילוסופית ההפיכה, גיבא את דרכו:

"אין אנו יכולים להסתכל על מסת הער- למ, הצהיר, מבלי לראות היכן מקומו עליה וכי תפקידנו מוכתב על-ידי מקום זה. כיצד נוכל לא לראות כי אנו מוקפים על-ידי מעגל ערבי? ... האם נוכל להתעלם מן העובדה של היבשת האפריקאית, שהגורל הועיד לנו להיות חלק ממנה והועיד לנו מאבק איום לעתידה? ... האם נוכל להת- עלם מקיום עולם מוסלמי, עמו אנו מאו- חדים לא רק על-ידי קשרים שבדתי, אלא גם על-ידי מציאות מדינית? ... בתוך המעגל הערבי ישנו תפקיד, הנודר ללא מטרם ומי חפש גיבור... תפקיד זה, מיוגע על-ידי נדויה, התיישב לבסוף עבור ורצון, ליד גבולות ארצנו, רוממו..."

בחושבי על 80 מיליון המוסלמים באי- דוגניה, 50 המיליון בסין והמיליונים במא- לאיה, סיאם ובורמה וקרוב ל-100 המיליון בפאקיסטאן, יותר מ-100 המיליון במרחב ר-40 המיליון בברית-המועצות, ביחד עם המיליונים האחרים בקצות תבל - פאשר אני חושב על מאות מיליונים אלה, מאו- חדים בדת אחת, אני עומד על האחריות הכבירה..."

הוא התפקיד. זאת היא החזית וזהו ה- מקום. ואנו בלבד, בוכות מקומו, יכולים למלא את התפקיד."

"מנהיג עמי ערב ואפריקה"

כמה חמוץ על רשימת המדינות אליהן מכחן עתה רדיו קאהיר את תעמולתו מגלה עד כמה פעיל עבד אל-נאצר במליון שליחותיו בשלישת מעגלי ההתפשטות המצ- רית שלו.

הרשימה כוללת את מאלאיה, אינדונזיה, הדה, פאקיסטאן, איראן, תורכיה, עיראק, ירדן, סוריה, הלבנון, ישראל, ערב, תימן, כות, בחריין והנסיכויות האחרות של ה- מסרך הפרסי, עזן, הסודאן, חבש, אריתרי- אה, סומאלי הבריטית, הצרפתית והאיטל- קית. ונובו, טנגניקה, אוגנדה, קניה, בוג- נדה, ניגריה, חוף-הזהב, לוב, סוניסיה, אל- ג'יריה, מארוקו וכמו כן אירוסה המערבית, אמריקה הדרומית וארצות-הברית.

לשונות השידורים כוללות אינדונזיה, מא- לאיה, אורוד, פרסיה, עברית, תורכית, אמ- רית, תיגרה, סוהילית, ששה ניבים סוד- איים, פורטוגלית, ספרדית, צרפתית, אנ- גלית וערבית.

יעילותם של שידורים אלה אינה ברורה כל כך, אך הם די קולניים כדי לעורר מליוני נים של נחונים קולוניאליים. הם גם בלתי יעילים במדיה רבה, ולעתים קרובות מ- גושים. אחו השידורים בזמן האחרון, ל- משל, כינה את עבד אל-נאצר "מנהיג עמי ערב ואפריקה כולה", תואר שלא יתקבל

רושה הרס בטוח, ואם עבד אל-נאצר אינו יכול לקיים הבטחה זאת, קשה להניח כי יוכל להמשיך ולהחזיק במנהיגי הערבים זמן רב. ואם נניח כי יוכל להמשיך ולהחזיק במדינות ערב, השאלה היא מה יעשה ב- ארצו. לעת עתה יכשו עבורו מקורות ה- מערב. ארצות-הברית שהעניקו קרוב למאה מיליון דולר מאז 1952, ודאי לא יתנו יותר בתנאים הגוכתיים והן אפילו עצרו בעד משלוח של מכונות כבודות בשווי של 19 מיליון דולר שכבר היה בשלב של ביצוע.

שום משקיע הון פרטי לא ישקיע כיום הון חדש במצרים. שום ארץ מערבית לא תקנה כותנה מצרית, עבודה לא תורשה ל- שלם כסף, ולא תמכור דבר למצרים, עבורו לא תוכל לקבל כסף. הגרעון במאונה ה- מסחרי של מצרים כבר הגיע ל-123 מיליון דולר בשנה שעברה, ועם הקפאת הסטרלינג גים ירד מלאי המטבע הזר של מצרים ל-90 מיליון דולר.

זאת אומרת שהמוצא הוא רוסייה. סיטו הזהיר את עבד אל-נאצר בוועידת בריאות כי אסור לו לקשור יותר מרבע שחרו עם הגוש הסובייטי. עד כה הבטיח נאצר 51 אחוזים מיכול הכותנה שלו לרוסיה, האר- צות הגרוורות וסין. יתר-על-כן, הוא עשה זאת בשיטת חווי חליפין חדי-צדדיים ששוכ- ללו על-ידי היאלמאר שאכט עבור היטלר

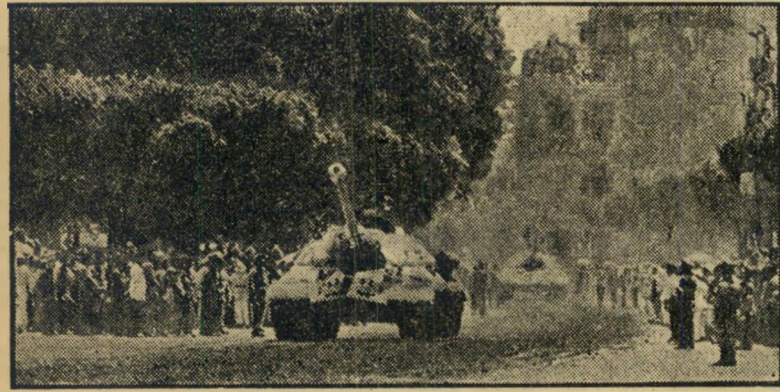
בהתלהבות יתירה על-ידי שולטן מארוקו או קיסר חבש. והסומאליים, הנמצאים תחת משטר הנאמנות האיטלקי, התלוננו לאחר- גה לפני מועצת הנאמנות של האו"ם כי מצרים הנאצית מנסה לכפות עליהם את הערביה כשפה רשמית.

ראשיים מותיים

נוסף לארגונים אלה סיתח עבד אל- נאצר שלוש צורות של חזירה. הוא שולח מורים לכל מקום בו מקבלים אותם: יותר מ-300 נמצאים בלוב, 100 בכחית, 45 בסומאלי האיטלקית. שאר 1600 המורים נמצאים בירדן, תימן, הסודאן וסין הקומו- ניסטית.

מה שחשוב יותר, הוא ממלא את שגריר- ריוותיו החשובות בחוף-לארץ, מדרגת שב- ריר ומטה, בקצינים מאומנים במודיעין צבאי. החשוב באלה הוא בריגדיר מחמוד ריאד, שגריר מצרים לסוריה, ההולך ושב בין המשק לקאהיר.

על טיב העבודה בה עוסק מחמוד ריאד ניתן להסיק ממה שקורה בכמה ארצות ש- כנות. בעיראק, למשל, גורש הנספח הצבאי המצרי, קולונל הנאחי, לארצו בינואר, כי שסובך במשפט עזרו שנאשם בריגול. עתה הוא משרת כמזכיר העיתונות הפרטי של עבד אל-נאצר. בירדן נרצח באופן מסתורי

טאנקים סובייטיים ברחובות קאהיר
כמו כן: מחנות-ריכוז, מסיבות קוסטייל ומיגים

והמקובלים עתה מאד על הסובייטים. תמו- רת הכותנה שלו הוא מקבל גשק, מכונות, ומוצרי צריכה, אם וכאשר הרוסים ירצו ו- יוכלו לשלוח אותם. ברובלים שיקבל לא יו- כל להשתמש בשחקים המערביים. אולי יהיה הרודן המצרי יותר בר-מול בקבלת סחורות אלה מאשר בורמה ואי- דוגניה, אשר חוויה-חללין הדומים שלהן מתוארים על-ידי העיתונות המצרית עצמה כ-"כשלוך גדול". אבל הוא לא יכול לצפות להרבה יותר מבלי לשלם מחיר מבטיח- רעות.

אלפיים קצינים סובייטיים

בקבלת חמשק הרופי ובהמשך יח- סיו עם הקרמלין הרחיק עבד אל-נאצר לכת: מדיניותו הכלכלית, קבלת-האורחים הנהלת למשלחות רוסיות - שלושים מה- גוש הסובייטי באביב האחרון - שבחיו הבלתי-סופסיים לרוסים בכל הזדמנות ציבר רית, פגישותיו הכמעט-יומיות עם השגריר הסובייטי בקאהיר.

הוא אפילו עודד את קציניו להתרועע עם אלפיים קצינים, הסכנאים הכלכלנים ה- סובייטיים הנמצאים עתה במצרים, שעז ש- אסר עליהם לבקר במסיבות קוסטייל בר- טיות ואמריקאיות ללא רשות הצבא - רשות הגיתנת לעתים רחוקות. ואם מי השי- איר הרבה קומוניסטים בעלמא, הוא הרשה לאחרים להשתלט על עיתונים וברי-תפוצה.

אבל אין הוא מרגיש בנוח, ואין הוא יר- דע עד כמה יצטרך להרחיק-לכת. וכן חר- ששים חבריו הקרובים המעטים הציבור הממשלי, הארצות הערביות האחרות, ארצות- הברית, בריטניה וכל אירוסה המערבית ר- מעל לכל - הצבא המצרי.

ועם צבא זה יצטרך עבד אל-נאצר לחשב את דרכו. הפלאחים עניים מדי מלהרגיש בהעדר היבוא. הם היו עניים זמן מה רב שייתכן ויוכלו להמשיך בכך עוד זמן רב. שנאתם לבריתים כה ארסית שיוכלו לחיות שנים רק על טעם המתרודתם. אבל לא הם, אלא קציני הצבא המסתכלים לעבר בריטניה, רוסיה וישראל, הם שיהיו בעלי המלה ה- אחרונה.

הנספח הצבאי המצרי, סלאח מוצסטה, מ- כיוון שניהל את הגיוס לפדאיון נגד יש- ראל. בסודאן מחתה הממשלה בחריפות נגד פעולות ההסתה של השגריר המצרי בקרב הצבא הסודאני. משלחת צבאית מצרית גור- שה מערב הסודנית על שאירגנה מועצת קצינים חופשיים כצבאו של המלך סעוד. ראשיהם של כמה קצינים סעודיים הותוו, לפי מקורות מוסמכים, כתוצאה מכך.

לבסוף יום עבד אל-נאצר סדרציה בינ- לאומית של איגודים מקצועיים ערביים, תוך הרגשת ארגון עובדי שדות הנפט, צינורות הנפט ובתי-החוקק. הפדרציה הוקמה ב- דמשק, אך המזכיר הכללי שלה הוא מצרי, ומצרים לוחצת להעברת המרכז לקאהיר.

"קודם התעלה ועכשיו פלמטין!"

למה יכוד עבד אל-נאצר לצפות מכל זה? ודאי לא לאימפריה במונן המאה ה-19 של המלה, אם כי רדיו קאהיר שידר לא מכבר לסומאליים, ברמוזו על הכיבוש המצרי של שנות 1870: "הסומאליים עדיין זוכרים את חמישים הטובים ההם ומברכים אותם... את הימים בהם שטתה תרבות מצרים, ללא לחץ וללא הפחדה, מהאוקיינוס ההודי עד לקרה-משוה".

בכל זאת אין איש חושב ברצינות כי ה- רוון המצרי מעיין בסיפוח צבאי. ייתכן ויש לו תכניות של ממש בקשר לסודאן, השכנה לארצו, שולטת על זרם מי הגילוס, כמות מתקיימת ארצו, ושהיא צלת כמה תכונות מועילות אחרות. נאמר זאת ב- גלוי, אמר מצרי רם-מעלה, "מצרים זקוקה לשטח מחייה. הסודאן גדול ממצרים, ויש לו רק תשע מיליון תושבים!"

תכנית המטשטוט דמיונית זאת היא יותר מהתרברבות - וזאת היא הצרה העיקרית עם עבד אל-נאצר כיום. אך לאן יפנה ב- צעדו הבא, אם ברצונו לקיים את הבטחותיו לעולם הערבי? לפי ההגיון של עולם זה עליו לפנות לעבר ישראל. "היו גמאלו קודם התעלה ועכשיו פלמטין!" היתה סיסמתם של ההמונים בדמשק, בירות ורבת-עמון ביום השביתה הערבית הבינלאומית, כאשר התחילה ועידת לונדון. מלחמה בישראל פי-

נבים נקה

כוס 1N382

ומאריך את ימי כביסתך

דרשי בפורו ש "נבים - נקה" ואז תסכימי לזיופים.

קופסה רגילה עבור 4 ק"ג כביסה או קופסת ענק עבור 8 ק"ג כביסה

תוצרת ביח"ר נקה המפיצים היחידים: חברת גורית בע"מ

האט רולק הנאמן

העולם הבא

העריכת יילי גילי

מוזמנים משתתפים. פרס של 10 ל"י ינתן מדי שבוע לאחד הקוראים שדבריהם נדפסים בעמוד זה. הזוכה בפרס השבוע הוא איש להקת הנחיל לשעבר חיים טופול, מסמרידוד, ד. נ. נחל שורק, בברכת מזל טוב לנסואיו.

יהיה טוב

ד"ר ישראל שייב פגש פגש פעם ידך ברזוב ואמר לו: "מה שלומך?"
 "חיים", אמר הידך.
 "אין דבר", השיב שייב, "גם זה יעבור."

הערות=שוליים

לא לחינם הוסבר כי המאורעות האחרונים בפולין ובהונגאריה הם תוצאה של שאיפות טיטואיסטיות...

... הם שואפים לטאטא כמה אנשים מן הצמרת.

★ ★ ★

קשה להחליט אם סאשקה פוליתרוק הוא מרגל או ליצן...

... במילה אחת: ריגולטו.

★ ★ ★

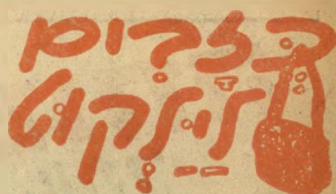
תמונה מאד הערתו של השופט למ, כי שיטת התביעה במשפט עמוס בן-גוריון להחתיים עדים על הצהרות בשבועה בלחץ ובאימים היא שיטה בלתי-מוסרית ונפסדת...

... אדרבה, זוהי שיטה עמוסרית בהחלט, המקובלת מאד במשטר רור.

★ ★ ★

תושבי שיכון מפא"י ביד-אליהו דרשו מהעירייה במפגעי לשנות את שמות הרחובות "רחוב הרוגי מלכות" ו"רחוב עולי הגרדום" בשיכונם, בטענה שאינם מתאימים לרוחם...

... הם צודקים בהחלט. יש לשנות את השמות מיד ל"רחוב ציפורי-הנפש" ו"רחוב ירחמיאל".

מה שוכן נכון

התחבשות האיטית של איציק נפלה לו פעם, ברבע לארבעים, אל תוך בית השימוש הצבאי, ולא נודע כי באה אל קרבו. ודוקא באותו יום התחשק למפד כף לבדוק במסדר את התחבשות הי אישיות.

מן הון להון, הוא הגיע עד לאיציק, שהתחבשות שלו בלטה בחסרונה.

"איפה התחבשות האיטית שלך?" שאל המפקח.

מה נשאר לאיציק לעשות מלבד ל-

הגיד את האמת? הוא ענה: "הלכה קאקו".

חיים טופול, מסמרידוד

★ ★ ★

תשובה שטחית

רפי, הגנה של משה כרמל, נסע פעם בחיפה, בין הריסות העיר העתיקה, ב-מהירות של איזה מאה — איפה לפחות שמונים — קילומטר לשעה.

ברור, שתפסו אותו והביאו למשפט באשמת נהיגה במהירות מופרות בשטח בנוי.

"אתה מודה?" שאל השופט את רפי.

"ברור שלא", ענה רפי, "דחילאק —

זה שטח בנוי זה? זהו זה שטח הרוס".

ג. ניד, צה"ל

— אבל אבא. אולי אריק רוצה להגיד לי משהו פרטי?

צברינו החמדנים והחכמים

אחת הארוחות הגישו לשולחן חזרה-אוכל סלק, אבל איש לא התלהב לטעום ממנו.

הכריזו מרדכי: "אני יודע למה קוראים למאכל הזה סלק — מפני שכולם מסל-קים אותו".

קיבוץ מסמרידוד

★ ★ ★

מורה המבירה לילדים את ה-ן מושגים עבר, החה ועתיד בפעלים, ולבסוף לשם פירגול, שאלה: "זורעים למשל — מתי זה?"

הצביע משה והשיב: "בסתיו".

קיבוץ בית-השיטה

"אני לבן וחיא שחורה..."
 מול קרנר (4:8), טנגאל

ברלריום סגורות

זה קרה בבית-משפט-השלום ברחוב יהודה הלוי. באחד האולמות עמד ל-התנהל משפטו של חנוני, שלא סגר את חנותו בשעה הקבועה בחוקה-העירייתית רוני.

היה זה משפט זעיר וחסר-חשיבות. לכן נדהמו כל הנוכחים כשקם הנאשם וביקש שהמשפט יתנהל בדלתיים סגורים.

"מה הם הנימוקים לבקשתך?" שאל השופט.
 "כבוד השופט", השיב הנאשם. "של-שום הצטנתי, ואני מסחד מאד מרוח-פרצים".

מעות לשולם צודקת

ישראלי נכנס לשחק כקיצוני מר-ני. (חדשות הספורט)

מרדכי דן, תל-אביב

במישחק הפיג'מה? להטיל על הנאשם עונש חמור "למען ישמעו וירעו". (הארץ)

ישראל בר, תל-אביב

ולי היה נדמה שהם רעים גם כך.

מדאון לסלון: 20 שנות תעופה. (הארץ)

דוד שויג, חיפה

תטרקט ספיפייר והיטוב גיזרה אל-הימיסטייר.

ארגון צרכני גאז לביסול. (הארץ)

מרים כהן, נתניה

רק לעקריות-בית בסלניות.

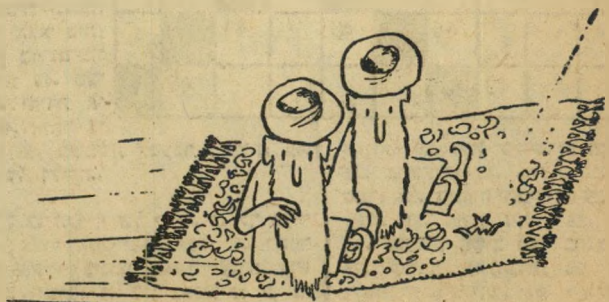
שתי בקות אינאליאנציה שריק בחוץ

לפניך ארבע קבוצות של שרים בישראל, בהנה או בעבר, מממשלות שונות. הפעם, אל לך להתעניין במפלגתו של השר, במצבו האישי או בדירת-השרד שלו, אלא רק בתיק או באחד התיקים שהחזיק בהם. בכל טור תמצא שר אחד, היוצא מדופן התיק. לאחר שאספת את ארבעת יוצאי-הדופן, תמצא ביניהם שוב יוצא דופן תיקי אחד. מיהו?

- (1) זלמן שזר, גולדה מאיר, זלמן ארן, בנציון דינור.
- (2) יעקב גרי, פרץ ברנשטיין, יוסף ספיר, פנחס ספיר.
- (3) יוסף פרליון, דוד רמז, ישראל ברזילי, משה שפירא.
- (4) משה כרמל, יצחק גרינבוים, ישראל רוקה, ישראל ברייהודה.

שבה חיים, חיפה

★ ★ ★

בדרך העולה לכונתילה. מצודת צבא זו ספגה כבר את מהלומת כוחות צה"ל לפני שנה. עתה היה הקרב קצר ותכליתי הרבה יותר. תוך דקות הושמד המוצב כולו.

קו ההגנה המצרי במזרח התמוטט, הדרך היתה פנויה לתנועה לעבר הכוח המוצנח שבנחל.

שיירה ארוכה של ג'יפים, זחלים ומשי מידי טנקים חדישים עלתה על דרך עולי הרגל, הפעם בכיוון הסוף לזה של השיירות שהיו רגילות לעבור בדרך זו. כבר בלילה הגיעה השיירה למשטרת המדבר בתמו, שם נתקלה בהתנגדות מתוך מיתחם צבאי מבר צר. התנגדות דומה היתה גם בנחל עצמה, שם התבצרו המצרים בכמה בניינים, בי ראש צוקים. בשני המקומות הושטקה ההתנגדות בכמה מטחי יריות של השריונים.

עם בוקר כבר התקרב הכוח המשוריין די קרוב לצנחנים, שאותו בינתיים בידי ה מצרים, צולפו בידי מטוסייהם.

תוך כדי דהירה הבחין מפקד הכוח במים הראשון בארנבת המנסה להשיג את הגיפ, רצה לצדו. הוא עצר לרגע א. הגיפ. הארנבת נעצרה גם היא. הגיפ נע קדימה והארנבת לידו. שוב נעצרה המכוונה. המפקד הציע לארנבת אוכל מתוך כף ידו. ללא כל חשש לעסה הארנבת ברעבתנות את אשר הוגש לה. היא צורפה לשיירה, משמשת לה עתה כקמיע למזל.

למעשה נזקק הכוח הצונח הרבה יותר לקמיע מעין זו. שיירה התקדמה לעבר מר צביהם, ולמרות שפגיו המרגמות הצליתו להרוס חלק מהמכוניות, התארגנו המצרים על גבעות ממול לעמדות הישראליות, החלו לטווח את מרגמותיהם לעברם. הצילו את המצב שני סילונים ישראליים, שהופיעו אר תה שעה כמלאכי חבלה מן השמיים. טייס האורגון לדיה סיפר מה סעל במטוס ה סילון שלו:

יצאתי לעזור לצנחנים במקום ההצטלבות. הכביש שם עובר בואדי, ואחרי הוא נכנס ימינה, בין שני הרים. המצרים ישבו שם וירו על החברה בתותחים, במקלעים ובכל מה שהיה להם. ובכן, קודם כל ראיתי שתי מכוניות משא גוררות תותחי שדה, וזרקתי עליהן שתי פצצות, בדיוק ביניהן. את הפס השני עשיתי עם רקטות, ודסקתי שתי מכוניות עם תחמושת שהתפוצצו. בי צליפה פגעתי בזחל והרסתי אותו. חזרתי הביתה מילאתי דלק ויצאתי לעוד סיסה.

הפעם לקחתי איתי נאטלם (חבית חומר דלק מתלקח) במקום פצצות. ראיתי שתי מכוניות מלאות חיילים נעות לעבר כוחר תיגו. או מחקתי אותם מההיסטוריה. אחרי כך הורדתי רקטות על טנק. גם הטנק נעלם מהאופק. לפני שחזרתי ראיתי בדרך עוד זחל. ירדתי עליו והוא ירה עלי בחצי האינטש שלו. או התחלנו לירות אחד בשני. הוא לא פגע בי, אבל אני פגעתי בו. הוא לא ירה יותר. לפני שעזבתי אותם, הודיעו לי מהקרקע שיש להם שני זחלים שמפרי

הצנחנים מתמקמים. הבקעה מערבית לנחל, בה ירד הכוח הישראלי הסוצנח הסוצנח הראשון. התמונה שצולמה למחרת ליל הנחיתה. מראה את הצנחנים נחים בעמדותיהם החפורות, כשחלק מהם נע ברכסים. הרצועות הלבנות הנראות בתמונה הן רצועות הצנחנים.

הושמדה כמעט כליל. אולם חייליה חססו את הרכסים על צירי התנועה של הכוח הישראלי בדרכו לסואץ.

עים להם וביקשו לדגוג אותם. מילאתי את בקשתם. אגב, את שניהם בצליפה אחת.

★ ★ ★

פינוי בדרך אויר

בקרב אוירי שנערך מעל לאזור קרבות זה הסילו שני סילוני מיסטר ישראליים שלושה מטוסי ואמפייר מצריים. טייס מצרי אחד הסגיר את עצמו כעבור יומיים לנדי אותה יחידה. הוא הצליח להיחלץ ממטושו הבוער.

בשעה אחת בצהריים הגיע הטור המשוריין שבא מאילת אל מוצבי הצנחנים.

לא היה זמן רב לגילויי שמחה ולהחלפת רשמיה. הכוח המוצנח עלה על הזחלים ש נעו לעבר המוצבים המצריים האחרונים, ש עמדו עוד בדרך הטיהור של מרכז חצי האי סיני.

בלילה סוגו הנסעים בדרך האויר. הגר תרים המשכו לנוע. שיירת חיילים מצרים שהותקפה קשות על ידי סילונים ישראליים,

בדרך מאילת. טור השריון הישראלי נוסא מרחקים בדרכי העפר של חצי האי סיני, כדי ליצור את המגע עם כוחות הצנחנים ליד נחל. המכוניות שמרו על מרחקים ביניהם, כדי לא לאכול את המולדת. — אבק חורכים וענני החול שהרימו נלגני המכוניות בטיסתם.

פריצה לקסיימה

כשזרחה השמש של יום ג', היה שרוי שקט מוזר מעל לחצי האי סיני. היה זה שקט מפתיע. רק במקום אחד היתה תנועה מוגברת. מעל לשביל הרעוע המוביל מרס אל-נקב, דרך נחל, לסביבות סואץ, השתול כוח מוסע באופן קדחני לאורך לקראת הכוח המוצנח, כדי להתחבר עמו.

השקט הישראלי היה מובן למדי. אפשר היה לקחת כי ההתקדמות המהירה של צה"ל בציר הדרומי, שאימה באיגוף כל הכוח המצרי בצפון חצי האי, המריץ את עבד אל-נאצר לזרוק את צבאו מול הכוח הזה — דבר שהיה מתאים מאד לכוחות צה"ל. מאחר שמטרתו הצבאית העיקרית של המליצע היתה להשמיד את כוחו וצידו של הצבא המצרי, היה רצוי למשוך את כל הכוח המצרי לחצי האי. עוד יותר רצוי היה למשוך כח זה דווקא לעבר נחל, כדי לדלל את הכוח שעמד מול ניצנה — מקום שם צריכה היתה ליפול המכה העיקרית.

אולם עבד אל-נאצר לא עשה כלום. הוא לא היוז את צבאו לחוף חצי האי. בואת אפשר היה לראות מעשה של תבונה: גם הוא הבין, כנראה כי ההרירה לנחל אינה המאמץ העיקרי של צה"ל, וכי מוטב להיות מוכן לחכות למכה העיקרית.

אולם פחות מובן היה מי גם בגזרות האחרות, שם אפשר היה לצפות למהלומה, לא עשה הצבא המצרי דבר כדי להתכונן לקראת הבאות. הוא לא קיבץ את כוחותיו, שהיו פזורים בסביבות אבו-עגילה, במוצבים קטנים וחזקים יותר. הוא לא עשה כלום. ואז נפלה המכה הגדולה הראשונה. צה"ל פרץ לעבר קסיימה וכבש את משלטיה החזקים. החור הראשון בתזית המצרית המרכזית הובקע.

באותו יום קרה עוד משהו, שעמד להשפיע על גורל המערכה: הצרפתים והאנגלים הגישו אולטימטום למצריים ולישראל, תבעו כי המצרים יסוגו 15 קילומטרים ממערב לתעלה, וכי הישראלים יסוגו 15 קילומטרים ממזרח. ההשפעה הצבאית היתה מיידית: מאחר שעבד אל-נאצר היה צריך לחשוש מפני נחיתה מיידית, לא יכול היה להיוז את כוחותיו באופן חופשי, לפני שהוברר לו מה בדיוק עומד לקרות.

כל מלחמה היא בראש וראשונה קרב על מוחו של המפקד היריב. הרבה יותר חשוב מהריגת חייליו והשמדת ציודו הוא בילבול חושי, זריעת מבוכה בלבו והשמדת כושר החלטה שלו. זה בדיוק אשר קרה לפיקוד המצרי בשעות המכריעות של המערכה.

הכוח הדרומי מתחבר לזרוע אחת. דוהר לקראת הכוח המוצנח ומתחבר עמו. מצפון כובש כוח שני את קסיימה, במרכז החזית.

כאן גראית כהתאכזות — אך העובדות הוכיחו אחרת.

העיר עצמה דומה עתה לתחנת האוסר בוסים המרכזית בתל-אביב. יש המון חנר יות קטנות והמון אוטובוסים, החל ממספר 5 וכלה במספר 63 עם השלט „גבעתיים“.

גם מכתובות הזחלים אפשר להרכיב רומן שלם. מלבד שלטים כמו „רמלה קאהיר“, „ישיב תל-אביב קאהיר“ או „לסואץ“, היו שלטים כמו „מלכת עמק הירדן“, המשונה ביותר היה השלט „תל-ברוך“, שהורד מאוטובוס והוצמד לזחל. אולם ברגע זה כבר דוהר הכוח העיקרי דרומה — בכיוון הפוך מתל-ברוך.

טרמפ עד גדרה

רוב המכוניות בשטח היו מכוניות מצריות מטפוסים שונים, החל בגייסיס גדולים. סנדורים וכלה במשאיות גדולות. מפעם לפעם עברה מכונית עמוסת שבויים, ואפשר היה לשמוע מתן צעקות „אוסקוט“ רבות.

ברוך חזרה מקסיימה פגשתי אחד מרמת' גן ששמח להכירני לפני שזו הפעם הראשונה מזה עשר שנים שהוא עובר את עוגיה אל-חפיר בכחן מצרים, בפעם האחרונה שעשה זאת היה סמל, או רב סמל, בצבא הבריטי, הוא סיפר כיצד היו עומדים במקום מסוים באיסמעיליה ותונסים טרמפ עד גדרה. חברו הסביר שברכבת מקנטרה היה הרבה יותר נוח. הסכמתי עם שניהם. הסברתי להם שאם אראה אותם עומדים באיסמעיליה אקח אותם, אם אוכל, עד גדרה.

טפוס חביב אחר היה רופא בשערות שר בה שהשגיח בדאגה על סוור בית-החולים שלו. מפעם לפעם היתה מגיעה מכונית עם אלונקה, הנהג היה שואל בשקט: „איפה המרפאה?“, ואחר החיילים היה מראה לו באצבע את המרפאה ומציץ פנימה כמבט זואג.

פגשתי בניצנה את פנינה. היא היתה מצוננת ועיפה והסבירה בקול צרוד: „היה אתמול יום קשה“. בכלל בחורות מסתובבות שם כמו מים: בקסיימה פגשתי את רותי ונעמי, ואמרו לי שבאבו-עגילה אוכל לס' גוש את יעל. נראה...

בערב עברה על פנינו שירה שחורה מאבו-עגילה עם שני דגלים מצריים ירוקים. חצי ממכוניות השירה היו מצריות ואשר היה לראות חילים רבים נושאים נשק מצרי אחד מהם, הציע לי קופסת סגריות צרפ' תינה „גלואז“, הן באמת טובות.

גמד בוער בין שברי המתכת, לרגלי הצריח של המסגד היפה של קסיימה. איש העולם הזה שצילם תמונה זו אחרי הכיבוש התרשם מאווירתו הקרבית של הנוף שגם צייר גאוני לא היה יכול להביעה ביתר הצלחה.

כובשי קסיימה מצטלמים מתחת לדגל הירוק של הצבא המצרי. אותות הקרב עוד ניכרים בהם: איש אינו צוחק. הבעת הפנים רצינית ואופיינית לחיילים בקו הראשון.

עצום של בקבוקי קוקה-קולה ריקים פזורים בשטח. ליד חנות מפוארת, בעלת שלטר ענק צבעונית שהכריזה על „המשקה ה' אמריקאי“, עמדה חנות צנועה של מחרשות עץ, מסודרות בסדר מופתי. כעבור זמן קצר כבר התנוסס השלט על זחל ישראלי, ואילו המחרשות הפכו למזכרות.

לב בודד הסתובב עזוב ואומלל בין גדרות-החיל הרוסיפועיות, חיפש את בעליו בין מוצבי-הבטון ובתעלות-הקשר. הוא חיפש לשוא: כל המשלטים שהגנו על קסיימה ניטשו ללא התנגדות אחרי מכת האש. רק שני מוצבים הוסיפו להתנגד, עד שנכבשו בהסתערות.

אדם המתקרב לקסיימה (משום מה קראו לה בתדשות בשם קוסיימה, והחיילים שינו את השם במקצת כדי לקבל קללה ערבית) רואה את סימני הקרבות כבר מרחוק. המור צבים נראית כבלתי-ניתנים להיכבש — קבוצה גדולה של צוקי-סלע תלולים, ה מזדקרים מתוך שטח חלק לגמרי. הסתערות

קסיימה, המוקפת בשלושה מחנות-צבא גדולים, היתה הציר בדת לחצי-האי סיני. היא נפתחה כמעט מאליה — החיילים המצריים ברחו, ועמם התושבים. פה ושם עוד עמדה משאית, עמוסת רהיטים, שצמיגיה דתבקע או שמנגנון-ההתנועה שלה התקלקל, ושעוזבה לנפשה.